

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1.—, lanskoletne 2.—; mesečna naročnina Din 20.—, za tujino 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. Oglasi po tarifi in dogovoru. Uprava Ljubljana, Gradišče 10, tel. 30-68. Podružnica v Mariboru, Alekandrova cesta št. 24, tel. 29-60. V Celju: Slomškov trg 4. Pošt. šek. rač.: Ljubljana 15.621.

Št. 268

Ljubljana, sobota, dne 14. novembra 1931

Leto II.

Walter Runciman, novi angleški minister za trgovino.

Novi člani angleškega zakladnega ministrstva

London, 13. novembra. AA. Za člane zakladnega ministrstva so bili imenovani: lord Lucan, lord Strathcona, sir Frederick Thomson, sir George Penny, lord Templemore, lord Gage, lord Gogendale in drugi.

Kancelar dr. Brüning pojde v Ameriko?

Berlin, 13. novembra. (d). V političnih krogih se trdovratno širijo vesti, da nastopi državni kancelar dr. Brüning pot v Ameriko. Diplomatične priprave za to so baje že končane in v bližnjih dneh smemo pričakovati službenega povabila »Bele hiše«.

Francoski državni proračun

Pariz, 13. novembra. AA. Vlada je predložila narodnim poslancem načrt proračuna za leto 1932. V novem načrtu so zneski v smislu novih socialnih zakonov, zaradi proračunskega ravnotežja so predvidene carine za blago iz držav, kjer je vrednost denarja padla. Davčna razdelitev bo pravičnejša. Prav tako je v novem proračunu nova razdelitev taksa na uvažano blago. Za sirovine ostane dosedanja taksa 2%, za poluizdelke znaša taksa 4 odstotke, za drugo blago pa 6 odstotkov.

V pojasnilu k proračunu poudarja vlada, da ne gre za nove davke ali za poostreitev zaščitnega načela, marveč za preureditev obremenitev v notranjosti. Dosedanja obremenitev je namreč škodila raznim francoskim in inozemskim proizvodom. Za ravnotežje proračuna se bodo uporabljale tudi rezerve, ki so predvidene pri takсах na bencin, petrolej in špirit, kakor tudi rezerve kovanega denarja.

Dohodki po novem proračunu bodo znašali v prvih devetih mesecih 41.037 milijonov frankov, izdatki pa 40.935 milijonov.

Herriot - predsednik odbora za vnanje zadeve?

Pariz, 13. novembra. AA. Paul Boncour bo odstopil kot predsednik parlamentarnega odbora za zunanje zadeve, ker je bil izvoljen za senatorja. V zvezi s to izvolitvijo bo sploh prenehal delovati v poslanski zbornici. Zato je več narodnih poslancev izreklo željo, naj bi predsedniško mesto parlamentarnega odbora za zunanje zadeve prevzel Herriot. V tem primeru ne bi imel protikandidata.

Francosko-nemška pogajanja

Pariz, 13. novembra. AA. Havas poroča iz Berlina: V poučenih krogih smatrajo, da je treba glede na pretirani optimizem o francosko-nemških pogajanjih poudariti tole:

Ceprav so pogajanja zadnjega časa omogočila napredek in izboljšanje odnosov, obstajajo vendarle nasprotja, tako da Nemčija ne bo mogla uradno predložiti zainteresiranim vladam zahteve o sklicanju Youngovega odbora pred sredo prihodnjega tedna.

Potovanje Grandija v Ameriko

Rim, 13. novembra. n. Iz parnika »Conte Grandi« javljajo, da zunanji minister Grandi s svojimi spremljevalci že ves čas potovanja urejajo material za sestanke z ameriškinimi predstavitelji. Stalno stoji potom radija v zvezi s predsednikom Mussolinijem in sprejema poročila italijanskih poslanikov v Parizu, Londonu in Berlinu. Radi neugodnega vremena se pričakuje prihod parnika v Newyork šele v ponedeljek.

Ostri boji proti banditom na Korziki

Pariz, 13. novembra. n. Boji proti korzikanskim razbojnikom dobivajo vedno ostrejšo obliko. Do sedaj je uspelo francoski žandarmeriji prijeti samo rodbine banditov, njih samih pa ne. Danes je pred Korziko dospelo dvoje francoskih križark in 6 torpedovk iz Tolona. Te ladje so popolnoma odrezale pota raznim tiho-tapcem.

Za sporazum med Japonci in Kitajci

Kompromisni predlog — Odgovor Kitajske vlade Briandu — Zahvala Briandova — Opazovalci Društva narodov pojdejo v Mandžurijo — General Dawes bo ameriški opazovalec

Washington, 13. novembra. AA. G. G. Castle je napovedal kompromisni predlog za ureditev kitajsko-japonskega spora. Ta predlog bo predložen Svetu DN v Parizu. Predlagatelj upa, da bosta zainteresirani vladi predlog sprejeli.

Odgovor kitajske vlade

London, 13. novembra. AA. Kitajska vlada je odgovorila na brzojavko predsednika Sveta Društva narodov Brianda. Odgovor omenja med drugim japonsko zahtevo, naj kitajska vlada odstavi generala Maja, češ da je izzval protijaponske nemire v Cickarju.

Kitajska predlaga, naj nevtralna komisija preišče zadevo mostu preko reke Nonni. Japonska vlada še ni odgovorila.

V Tokiju je objavila, da je most preko reke Nonni popravljen in da se bodo japonske čete umaknile pred kitajskim protinapadom, ki se pripravlja.

Briandova zahvala

Ženeva, 13. novembra. AA. G. Briand je poslal kitajski in japonski vladi zahvalo, v kateri naglašala veliki pomen dejstva, da sta vladi dovolili dostop opazovalcev Sveta DN v Mandžurijo, da tako lahko na licu mesta prouče položaj, kakor to določa resolucija z dne 30. septembra t. l.

Pariz, 13. novembra. AA. O priliki zasedanja Sveta DN pride v Pariz japonski veleposlanik v Londonu Matkudaira. Verjetno je, da pride v Pariz tudi japonski veleposlanik v Rimu Jošida.

Ameriški opazovalec na zasedanju DN

Pariz, 13. novembra. AA. Zunanji minister Briand se je sestal z g. Hawlom, odpravnikom poslov ameriških Združenih dr-

žav, ki mu je napovedal prihod generala Dawesa kot opazovalca Združenih držav na sejah Sveta DN, kjer pride v razpravo kitajsko-japonski spor.

Ženeva, 13. novembra. AA. Ameriška vlada je sklenila imenovati za ameriškega opazovalca na zasedanju Sveta Društva narodov v Parizu generala Dawesa. To imenovanje je izzvalo v krogih Društva narodov veliko senzacijo. Splošno menijo, da bodo Zedinjene države pri reševanju mandžurskega spora nastopile zelo energično. Včerajšnjemu Briandovemu pozivu Japonski in Kitajski pripisujejo tukajšnji politični krogi veliko važnost ter menijo, da bo Društvo narodov odposlalo v Mandžurijo svoje opazovalce. Japonski predlog, naj Društvo narodov prouči vzroke mandžurskega konflikta, ni bil sprejet preveč ugodno. Japonska bi bila morala prositi za preiskavo, preden je prišla z vojnimi operacijami. Splošno menijo, da mora Društvo narodov na vsak način preprečiti, da bi se katerikoli njen član pogajal pod vojaškim pritiskom.

Tokio, 13. novembra. n. Vojne oblasti so izdale odredbo, da se v Mandžurijo pošlje toliko aeroplanov, kolikor jih je bilo v zadnjih bojih razbitih.

Sanghaj, 13. novembra. n. Bivši kitajski cesar je dospel v Dayren. Baje namerava oditi v Mukden in tamkaj ponovno vzpostaviti dinastijo.

London, 13. novembra. n. Dopisnik »Daily Expressa« sporoča vest iz Pejpinga, da je Japonska pripravljena bivšega kitajskega cesarja posaditi zopet na prestol, in sicer kot vladarja nezavisne Mandžurije. Japonska je v to svrhu baje že odpeljala bivšega cesarja iz Tien Tsina na

svojem parniku in je že na poti v Mandžurijo. Vsi dogodki in neredi poslednjih dni so imeli samo namen, da odvrnejo pozornost na druge stvari, da bi se cesarjev beg medtem lažje posrečil. Tudi očeta bivšega cesarja so pred nekoliko dnevi Japonci preselili iz kitajskega dela mesta v japonsko koncesijo.

Tokio, 13. novembra. n. List »Nihon« sporoča, da je japonski konzulat v Cickarju obkrojen od kitajskih čet. Konzul, kakor tudi vsi uradniki, so aretirani. Isti list piše, da je kitajska konjenica napadla japonske postojanke pri Cingi.

Tokio, 13. novembra. AA. Po poročilu iz Tientsina so kitajske oblasti potlačile nemire. Zaradi zadržanja kitajskih čet nevarnost izgradov še ni odstranjena. Japonsko-kitajski sporazum je začasno odstranil nevarnost spopadov.

Bodoči cesar Mandžurije

London, 13. novembra. d. Zadnje vesti iz Mukdena pravijo, da zasede mandžurski prestol bivši kitajski cesar Suan Fung. Bivši cesar se je rodil l. 1906 in je bratranec cesarja Kivangsu-a in sin mandžurskega princa Cuna. Po smrti cesarja Kwangsu-a je bil Suan Fung kot dveletno dete l. 1908 proglašen za kitajskega cesarja. Leta 1912 je bil odstavljen in interniran v Peking. Leta 1917 je prišel vnovič na prestol, pa so ga že drugi teden pregnali in v Peking uinternirali. Ko je leta 1924 takozvani krščanski general Feng zasedel Peking, je Suan Tung ubežal v Tienjin, kjer je živel v japonski koloniji in pod japonskim varstvom. V Mukden, ki so ga, kakor znano, zasedli Japonci, se je pred nekaj dnevi sestavila samostojna vlada za Mandžurijo. Ta vlada zdaj v vsej naglici dela priprave, da posadi Suan Funga na mandžurski prestol. Na ta način naj bi bilo mandžursko vprašanje končno javno rešeno v japonskem smislu.

Za gospodarsko sodelovanje med Francijo in Nemčijo

Predsednik francoske vlade Laval je proti posojilom za Nemčijo Vprašanje »Anschlusa«, poljskega koridorja in Hitler -- Za sodelovanje parobrodarskih družb

Pariz, 13. novembra. n. Kakor poroča »Petit Parisien«, je ministrski predsednik Laval referiral na sejah parlamentarnega odbora za zunanje zadeve in finance o svojih diplomatskih in finančnih dogovorih v zadnjem času. Zavzel se je za dalekosežno gospodarsko sodelovanje med Nemčijo in Francijo in poudarjal veliki pomen in korist mešanega nemško-francoskega gospodarskega odbora, ki bo danes v Parizu začel s svojim delom. Na drugi strani pa se je Laval najodločnejše izrazil proti temu, da Francija dovoli Nemčiji kredit, češ da bi to ne pomenilo za Nemčijo nikakoli pomoč in bi razven tega težko bilo najti v Franciji ljudi, ki bi hoteli dati svoj denar kot posojilo, vsaj tako dolgo ne, dokler traja današnja nesigurnost. Francija ima sicer najresnejšo voljo, vendar ne more vzeti na sebe nikakih novih rizikov, ker je bila že prevečkrat prikrajšana v svojih zahtevah in interesih. Nadalje je poudarjal Laval, da je še ob priliki prvih francosko-nemških po-

gajanj v Parizu julija meseca t. l., ko je bila Francija pod stavljenimi pogoji pripravljena sodelovati pri nemškem posojilu, opozoril državnega kanclerja dr. Brüninga, da vprašanje »Anschlusa«, poljskega koridorja in manifestacij Stahelma ter Hitlerjevcev v nemirni francosko javnost in onemogočuje pomirjenje duhov. Državni kancelar dr. Brüning je tedaj povsem odkrito priznal, da mora on, kakor tudi Francija računati s stališčem in razpoloženjem nemške javnosti.

Službena »Agence Havas« piše o nastopu Laval pred odborom za zunanje zadeve in finance, da je ministrski predsednik z ozirom na možnost sodelovanja Francije in Nemčije posebno naglasil, da bi bilo zelo važno, če bi se poskusilo v prvi vrsti uspešno končati mednarodno konferenco glede parobrodarskih družb. Tak sporazum bi se potem razširil tudi na družbe za zračni promet in nato na poedine panoge industrije in prometa.

Moratorij med Grčijo in Bolgarsko

Moratorij velja za eno leto -- Tudi druga nesoglasja naj se odstranijo

Sofija, 13. novembra. AA. Bolgarska agencija poroča: Včeraj je bil v Atenah dosežen sporazum med grško vlado in bolgarsko delegacijo o izvedbi Hoovervega moratorija v zvezi z Molov-Kafandariso konvencijo. Delegati so sporazum parafirali in ga podpisali. Sporazum bo trajal eno leto.

Atene, 13. novembra. AA. Atenska agencija poroča: Med grško in bolgarsko vlado je bil dosežen sporazum o izvajanju Hoovervega načrta, o bolgarskih reparacijah in o izvajanju Molov-Kafandarisove konvencije.

S tem sporazumom je grška vlada sprejela Hooverov moratorij, v kolikor se na-

naša na bolgarske reparacije, in ki jih mora Bolgarska plačevati Grčiji. Po tem sporazumu bo Bolgarska ustavila svoja reparacijska plačila Grčiji od 1. julija t. l. do 30. junija 1932.

To odlašanje velja samo za eno leto in le za presežke bolgarskega dolga Grčiji v smislu Molov-Kafandarisove konvencije. Ta dolg bo Bolgarska odplačala v desetih enakih letnih obrokih pod pogoji, ki jih bo določila konferenca strokovnjakov v Londonu.

Po podpisu tega sporazuma so grški in bolgarski delegati izrekli željo, naj bi obe vladi s podobnimi sporazumi odstranili še druga nesoglasja.

Delo glavnega volilnega odbora

Beograd, 13. novembra. (d). Glavni volilni odbor je prejel že skoro ves volilni material. Ostalo je samo le še prav malo krajev, ki niso še poslali volilnega materiala. Delo se je porazdelilo med člane volilnega odbora, ki sedaj pregledujejo ves material. Ker je to zelo obilen posel, bo glavni volilni odbor končal svoje delo šele v 10. do 15. dne.

Glavna skrb Anglije — ureditev lastne valute

London, 13. novembra. n. Na neko interpelacijo je Mac Donald odgovoril, da angleška vlada ne namerava za enkrat podvzeti inicijative za sklicanje mednarodne konference, katere bi se udeležile države, ki so se odrekle zlati pariteti za svojo valuto. Poudaril je nato, da angleška vlada pozorno motri finančni položaj in da je njena glavna skrb, da sanira lastne finance in stabilizira svojo valuto. Končno je Mac Donald obljubil, da bo vlada v kratkem točno označila svoje načrte v pogledu omejitve uvoza v Veliko Britanijo.

Zakon proti dumpingu v Angliji

London, 13. novembra. n. Poprej kakor se je pričakovalo, pričenjajo izjaviti pritisk desničarski konservativni krogi, da naj vlada podvzame odločne ukrepe proti dumpingu na angleškem trgu. Kakor se čuje iz parlamentarnih krogov, je vlada sklenila že prihodnji teden predložiti spodnjemu domu zakon proti dumpingu. S tem zakonom se bo vlada pooblašala, da more odredbenim putem odločevati glede carin in na ta način preprečiti ali regulirati uvoz. Ministru trgovine bo prepuščeno, da podvzame mere proti oni vrsti robe, katero on smatra za nepotrebno, v vseh slučajih pa tam, kjer bi se pojavil dumping. Trajnost tega zakona bo omejena na gotov rok. V političnih krogih pa prevladuje prepričanje, da se konservativni pristaši zaščitne carine ne bodo zadovoljili s tem zakonom, in pričakujejo, da bo nov zakon stopil v veljavo najkasneje 1. aprila. Snoti se je vršila seja spodnjega doma, na kateri je minister Thomas ostro nastopil proti kritiki nekdanjih svojih strankinih pristašev.

Francoski fond proti brezposelnosti

Pariz, 13. novembra. AA. Parlament je sklenil, da bo debata o interpelacijah o zunanjih politiki 17. t. m.

Laval je nato sporočil parlamentu, da bo vlada izdala dekret o fondu proti brezposelnosti. Država bo dala 50 odstotkov potrebnih vsot.

Jugoslovanska pjatiletka

Tako volja volivcev, ko splošne razmere zahtevajo, da bo moral novi parlament posvetiti svojo glavno pažnjo gospodarskim vprašanjem. V času gospodarske krize gre gospodarskim vprašanjem prvo mesto, ker samo čim bolj urejeno narodno gospodarstvo more kljubovati neprimlikam, ki jih povzroča gospodarska kriza. Vlada predsednika Živkovića je to nujno potrebo tudi v polni meri spoznala. V svoji volilni deklaraciji je krepko naglasila, da ima novi parlament reševati predvsem gospodarska vprašanja. Pa tudi ustanovitev gospodarskega sveta glasno opominja na nujno reševanje gospodarskih vprašanj.

Kakor je torej jasno, da gre gospodarskim vprašanjem prva skrb, tako pa je nevarnost, da bi se pričelo reševanje teh vprašanj brez pravega reda in sistema. To pa bi moglo zopet povzročiti, da se bodo morala nekatera vprašanja reševati po večkrat in da se bodo pričela reševati najnujnejša vprašanja šele v zadnji vrsti. Tako bi mogli priti do rešitev, ki dejansko ne bo bile nobene rešitve, ker se ne bi gladko ujemale z drugimi rešitvami, ki so se že izvršile ali bi se šele imele izvršiti.

Zaradi tega je nujno potrebno, da se izdela velik načrt, kako se bo dvignilo naše gospodarstvo, da bo ena določba izpopolnjevala drugo. Na jasnem pa si moramo biti tudi glede tega, kaj naj se prične delati najprej in kaj šele kasneje, ker vse hkrati ne more biti narejeno. Predvsem pa se mora vedeti, kaj je praktičen namen in cilj jugoslovanskega gospodarskega programa. Ali hočemo dvigniti naše poljedelstvo, da bo doseglo to višino, ko v drugih deželah, ali se hočemo gospodarsko osamosvojiti od drugih držav in v ta namen dvigniti našo industrijo, ali pa hočemo polagati vso važnost le na dvig tujskega prometa, da privabimo čim več tujcev dežele. Ali pa hočemo vse tri velike cilje zvezati v en program in s postopno njegovo izvedbo pripraviti vsesplošen napredek našega gospodarstva. Ni treba še posebej poudarjati, da bi bila vsaka teoretična razprava o tem ali drugem namenu brez konkretnih številčnic čisto brez pomena in samo potrat časa.

In ko bi si na podlagi realnih in do podrobno izdelanih načrtov bili na jasnem, kaj je najpotrebnejše, bi morali tudi določiti investicije, ki se morajo izvršiti. Seveda bi morali tudi vedeti, k. l. ko bo mogoče ves načrt financirati, kajti prav nobena smisla nima delati načrtov, ki ostanejo le na papirju.

Ko bi vsa ta vprašanja rešili, pa bi morali vedeti še to, če imamo že ljudi, ki morejo vse te načrte izvesti. Ni dvoma, da imamo izšolanega naraščaja dovolj za vsa ta vprašanja, treba pa bo morda nekatere poslati v tujino, da se usposobijo za nekatera posebna dela. Že danes je treba tudi na to misliti, da nam ne bo sredi dela zmanjkalo delavcev.

Mi imamo že deloma načrte, kako bi bilo treba izvesti elektrifikacijo države, tudi glede regulacije rek je že nekaj načrtov, prav tako glede izboljšanja prometa, izpopolnitve industrije in tako dalje. Vse te načrte je treba sedaj zvezati v eno celoto, da bo izvedba enega načrta že odpirala pot drugemu. Ne smemo se več zadovoljiti z večnimi krparijami, ki so silno drage in na vse zadnje nobena prava odpomoč, temveč pričeti moramo delati na veliko, po dobro premišljenem in velikopoteznem načrtu, ki bo za par let zaposlil vse naše sile.

Pravimo, da je gospodarsko delo najvažnejše. Logična posledica tega pa je, da pravimo še to, da morajo inženjerji, tehniki, narodni gospodarji in strokovnjaki dobiti več besede. In pa mladi ljudje, ki so še sveži, ki gledajo samo naprej in ki so zato tudi sposobni za ustvaritelje.

Danes, ko je narod na volitvah potrdil, da hoče imeti močno in enotno Jugoslavijo, je tudi čas za takšen velik gospodarski program, ki obsega vso državo. Noben lokalni patriotizem ne sme ovirati izvedbe tega načrta, ki je ključ v lepšo bodočnost nas vseh.

Ne gre več po starih potih in ne gre s starim krparjenjem. Zato treba izdelati velik gospodarski program, ki bo veljal za par let in ki bo jugoslovanska pjatiletka.

In ko bo novi načrt izdelan ter sprejet, potem ga treba propagirati med narodom, da bo res narod sodeloval pri njegovih izvedbi. Ne tako, ko v sovjetski Rusiji, ko se more narod ubraniti pred izmозgavanjem, ki je zvezano s sovjetsko pjatiletko, le s sabotažo, temveč tako, da bo ves narod

Montague Norman - zopet predsednik »Bank of England«

**Dvanajstič predsednik banke -- Zaupanje finančnih krogov
Angleška banka ne bo izpremenila svoje politike**

London, 13. novembra. AA. Upravni svet »Angleške banke« bo kandidiral za guvernerja tega zavoda dosedanjega ravnatelja Montaguja Colleta Normana, za podguvernerja pa sira Ernesta Harveya. Norman je bil že 11 krat guverner »Angleške banke«.

Sodeloval je skupno s sirom Josiahom Stampom pri ustanovitvi reparacijske banke in uživa v mednarodnem finančnem svetu velik ugled.

London, 13. novembra. AA. Tukajšnji listi ugodno komentirajo vest, da bo dosedanj guverner angleške narodne banke Montagu Norman dvanajstič prevzel vodstvo tega zavoda.

»Financial Times« piše, da je Norman dosegel velike uspehe pri reševanju delikatnih problemov v povojni zmed. Nje-

gova zopetna izvolitev dokazuje, da uživa še vedno zaupanje finančnih krogov. Tri najst povojnih let predstavljajo sicer kratko dobo, toda zgodovina bo pravičnejša do njegovih uspehov kakor sedanjí rod.

»Daily Herald« kritizira da je angleška narodna banka obdržala 6% eskomptno mero, da prepreči dvigovanje denarja. Tako je na umeten način angleško valuto branila proti svobodnemu deviznemu poslu. List naglašá, da banka ne bo izpremenila svoje politike.

»Daily Express« misli, da Montagu Norman izpremeni svojo dosedanje politiko, češ da je pristaš skrajne deflacije. List pravi, da bodo po vsej priliki stabilizirali angleški funt v razmerju en funt štiri dolarji.

Pred sporazumom v indijskem vprašanju

**Največje zapreke odstranjene --
šine -- Zaščita verskih, narodnih
oddelki za za**

London, 13. novembra. AA. Pred sestankom manjšinskega odbora indske konference je prišlo do važnega dogovora, ki je odstranil največjo zapreko na poti k sporazumu.

Manjšinski odbor se je sestel davi v saintjameski palači pod predsedstvom ministrskega predsednika MacDonalda.

Sporazum je bil sklenjen po dolgotrajnih pogajanjih in so ga odobrile razen sikhov vse manjšine. Po tem sporazumu bo nova indska ustava zajamčila manjšinam zaščito njihovih verskih, narodnih in kulturnih ustanov in primerno zastopstvo v državah in v ustavodajnih skupščinah. Pri vseh indskih vladah bodo ustanovili oddelke za zaščito manjšin. Manjšine bodo

**Sporazum so odobrile vse manj-
in kulturnih ustanov -- Posebni
ščitó manjšin**

imele posebne volilne okraje in minimalno število poslanskih sedežev. Nadalje je preskrbljeno, da bodo manjšine, če bodo hotele, volile lahko skupno. Hinduji in sikhi so odklonili te predloge, vendar je za primerno zastopstvo sikhov v osrednji skupščini preskrbljeno. Na zahtevo muslimanov sta bili severozapadna obmejna pokrajina in Sind izenačeni z drugimi guvernerskimi pokrajinami. Muslimani bodo imeli v osrednji skupščini eno tretjino zastopnikov. Dalje je bilo ugodeno posebnim zahtevam zatiranih slojev in anglo-indске skupine. Poročilo o sporazumu pravi, da je sprejemljiv za 115 milijonov Indijcev, t. j. za 46% indskega prebivalstva.

Boj za carine v Angliji

Ostra nasprotja med konservativci in liberalci

London, 13. novembra. AA. MacDonalda izjava v spodnji zbornici je predmet živih razgovorov in komentarjev v političnih krogih. V desničarskih krogih precej glasno zahtevajo, da vlada že v ponedeljek precizira svoje stališče v tarifnem vprašanju. Isti krogi se vprašujejo, ali bodo dane obljube tudi res izpolnjene.

V zmernejših konservativnih krogih pa skušajo duhove pomiriti in naglašajo, da liberalci odrekajo vladi pravico do uvedbe carin na podlagi zakonskih dekretov. Liberalni krogi naglašajo, da bi tak postopek slonel kvečjemu na zakonu o nacionalnem gospodarstvu, ki pa velja samo za en mesec in ki ga sme vlada izvajati samo v primerih, navedenih v tem za-

konu. Uvedba carin z zakonskimi dekreti po mnenju teh krogov ni na mestu tudi v primeru dumpinga. Podobno pooblastilo je bilo dano vladi že leta 1918. Zanimivo pa je, tako zatrjujejo liberalni krogi, da kasnejše vlade niso mogle dognati niti enega primera dumpinga, ki bi bil spadal pod to pooblastilo.

Ministrski svet bo imel tekom današnjega dne sejo. Nadaljeval bo razpravo o vprašanjih, ki živo zanimajo vso javnost.

Poslovni in bančni krogi so nekoliko vznemirjeni zaradi poročil iz Berlina, ki pravijo, da še ni končnega sporazuma o plačilni zmožnosti Nemčije tako glede njenih reparacij kakor glede njenih trgovskih dolgov.

Zborovanje avstrijske socijalne demokracije

Gradec, 13. novembra. (d). V delavski zbornici v Gradcu je bil danes odprt strankarski zbor avstrijske socijalne demokracije. Na večer pred zborom je govoril delegat nemške socijalne demokracije državnozbornski poslanec in glavni urednik »Vorwärtsa« Stamfer. Dejal je, da dogodka v Avstriji in zlasti na štajerskem zelo vplivajo tudi na politiko v Nemčiji. Če bi se bil 13. septembra posretil hajmwehrovski puč na štajerskem, bi bil hakenkrajclerj v Nemčiji gotovo tudi udaril. Če se razmere niso tako razvile, kakor so si gospoda želeli, se mora nemški proletariat zahvaliti avstrijskemu delavstvu. Govornik je končal svoj govor z besedami: »Niti Harzburg niti Habsburg«!

Nobelova nagrada za kemijo

Stockholm, 13. novembra. AA. Nobelova nagrada za kemijo za leto 1931 je podeljena nemškima profesorjema Karlu Boschu in Friedrichu Bergiusu, odličnima nemškima znanstvenikoma.

Otvoritev »mirovne šole«

Pariz, 13. novembra. n. Ob priliki otvoritve mirovne šole je imel Herriot programni govor, v katerem je očitno historični razvoj misli o evropski federaciji. Prvi pogoj za evropski mir je francosko-nemški sporazum. Vse težkoče, ki ovirajo Evropo od leta 1919, naprej v njenem pomirjenju in razdvoju, so posledice dejstva, da so se zanemarjali veliki Ailsonovi načrti in so se odtujili temu prizadevanju vsi, ki so svoj čas aklepalí mirovne pogodbe. Edini človek, ki je skušal ustvariti novo Evropo, je Briand. Carinski problem bo mogoče rešiti samo v okviru evropske federacije. Na koncu svojega govora je Herriot še nastopil proti ideji »Anschlusses«, ker samo ta moti evropsko atmosfero in preprečuje razvoj evropske unije, sikh, železniških in pristaniških vprašanja.

videl v jugoslovanski pjatiletki blagoslov, ki velja le njemu — jugoslovanskemu narodu.

Veliki jugoslovanski gospodarski načrt — to je zadnja konsekvencia jugoslovanske misli in zato takoj na delo, da postane jugoslovanska pjatiletka — zakon.

Naloge novega parlamenta

Pod tem naslovom razpravlja beograjsko »Vreme« v uvodniku ter pravi med drugim:

S svojo veliko udeležbo je naš narod odstavil z dnevnega reda vprašanje medplemenskih odnosov in potrdil, da se 6. januarja pridobitve ne smejo nikdar več izgubiti. S svojo udeležbo je narod nadalje naložil novim poslancem dve osnovni dolžnosti, ki izhajata iz nacionalnega in državnega programa, na katerem so bili izvoljeni.

Prva dolžnost novega parlamenta je, da ne dopusti pod nobenim pogojem, da bi se vanj še kdaj povrnil stari in nesrečni duh prepira in nesloge. Prvi jugoslovanski parlament mora iti po novih potih, ki jih je urezal 6. januar.

Druga dolžnost novega parlamenta je, da posveti vso svojo skrb rešitvi nalog, ki jih je postavila nova doba našemu narodu, da si ohrani mesto, ki mu pripada v mednarodni zajednici. Težke gospodarske razmere po vsem svetu, ki so pred kratkim dosegle svoj višek, naglašajo vsem državam nove dolžnosti. Dolžnost novega parlamenta bo, da v sodelovanju z vlado prične reševati gospodarske probleme in da izgradi državi moderno, tehnično in gospodarsko organizacijo. Če hoče novi parlament v polni meri zadostiti pričakovanjem volilcev, potem mora svoje glavno delo usmeriti v smislu programa, ki ga je vlada proglasila v svoji volilni proklamaciji. Ta deklaracija polaga največjo važnost na ustvarjanje dela, ki mora v slogi združiti vse Jugoslovane. Posebno važnost pa mora parlament polagati tudi na revizijo vsega davčnega sistema in na izdelavo moderne socijalne zakonodaje, ki mora zagurati popolno harmonijo med vsemi vrstami naroda.

Parlament, izvoljen 8. novembra ima mnogo lažje delo kakor prejšnji parlamenti, ker je prost vseh starih metod, enodušen v svojem programu in more zato voditi stabilno politiko.

Javna dela v času gospodarske krize

Češkoslovaški minister za javna dela inž. Dostálek je v proračunu odbora parlamenta podal pregled o delu svojega ministrstva za časa gospodarske krize. Dejal je, da mora biti boj proti brezposelnosti še nadalje prva naloga državne uprave, kajti samo s produktivnimi investicijami je mogoče kljubovati največjemu zlu, ki ga povzroča sedanja gospodarska kriza.

V vodnih delih pomeni preteklo leto velik napredek. Sedaj je odanih del za razne vodne naprave za približno 365.000.000 Kč. Izvršila se bodo dela na Labi, na Srednji Vltavi in v kratkem se bo moglo pričeti z delom dvigala v Strehovicah. Nadalje se bo vršila regulacija mnogih rek in pripravljajo se tudi železnice za prihodnjo dobo.

Za elektrifikacijo dežele se je izdalo od leta 1930 — 2.300.000.000 Kč in samo v letošnjem letu se je izdalo 600.000.000 Kč. Kljub gospodarski krizi leta 1930 je porasla potreba električne energije za okroglih 10%. Letos se opazá, da so potrebe velike industrije manjše, zato pa je vedno večja potreba manjših odjemalcev.

Glede civilnega letalstva je dejal minister, da se bo prihodnje leto izvedla direktna zveza iz Prage v Bukarešto. Uvedli se bodo novi motorji in nova letala. Pripravljajo pa se popolna izvedba rednih nočnih poletov na progi Praga-Brno-Bratislava in Praga-Pízen-Strassburg-Pariz.

Leta 1930 oddana gradnja državnih cest v dolžini 284 km je bila letos dovršena. V juliju 1931 so bila oddana nadaljna dela za izgradnjo cest v dolžini 330 km, kar bo veljalo 220.000.000. Leta 1932 namerava ministrstvo dovršiti ceste mednarodnega ali vsedržavnega pomena. Kar se tiče nedržavnih cest, je dovolilo ministrstvo prispevke v višini 338.000.000.

Nadalje bo zgrajena cela vrsta mostov. V zadnjih treh letih je bilo tlakovanih 472 km državnih cest, zbetoniranih je bilo 285, a s težkim asfaltom tlakovanih pa 210 km. Kar se tiče uporabe brezposelnih pri gradnji cest, so bili doseženi zelo dobri uspehi z brezposelnimi z dežele, ki so vajeni na kmečko delo. Drugod so se podjetniki pritoževali, da je bilo drugo delavstvo nezanesljivo in pri prvi ugodni priliki odšlo na drugo delo. V vsem je bilo pri cestah zaposlenih okoli 40.000 delavcev, ki so prejimali na Češkoslovaškem od 2-20—3 Kč, na Slovaškem pa od 1-80—2-50 Kč na uro.

Tudi v Jugoslaviji bi bilo potrebno, da bi na sličen način skrbeli za produktivne investicije.

Imenovanja in upokojitve

Beograd, 13. novembra. AA. Upravnik etnografskega muzeja v Ljubljani dr. Niko Zupanič je napredoval iz tretje skupine druge stopnje v tretjo skupino prve stopnje. — Upokojen je na lastno prošnjo Otton Stepic, davčni inšpektor davčne uprave v Šmarju.

Naši delegati za Ženevo

Beograd, 13. novembra. AA. Na zasedanje Sveta DN odpotuje kot zastopnik naše kraljevine g. Konstantin Fotić, pomočnik ministra za zunanje zadeve. Z njim potuje kot član delegacije g. dr. Ivan Perne, šef odseka za DN v ministrstvu za zunanje zadeve.

Red in mir v Avstriji

Dunaj, 13. novembra. AA. Korbíro poročá: Avstrijski državni praznik je potekel povsod v popolnem redu in miru. Socijalisti so imeli povsod manifestacije in obhode. Na Dunaju so bile le manjše praske med komunisti in nacionalnimi socijalisti.

Vprašanje kratkoročnih kreditov v Nemčiji

Berlin, 8. novembra. AA. Nemška vlada namerava zahtevati, da se neutegoma skliče posvetovalni in posebni odbor, da bosta proučila vprašanje kratkoročnih kreditov.

Berlin, 13. novembra. AA. V zvezi z nemškimi razgovori o finančnih vprašanjih, ki zadevajo z Nemčijo, se doznava, da namerava Nemčija poslati vsem prizadelem vladam noto, v kateri bo zahtevala, da se skliče posvetovalni odbor, ki ga predvidevajo odredbe Youngovega načrta. Ta odbor bi se sestel pred koncem tega tedna.

Z druge strani se doznava, da bo Nemčija zahtevala, da se skliče tudi na sejo odbor za proučevanje vprašanje konsolidacije kratkoročnih kreditov.

Berlin, 13. novembra. AA. V zadnjem času je Nemčija na diskreten način sondirala teren v New Yorku glede tega, ali bi bil sprejet njen morebitni predlog o povrnitvi takojimenovanih zmazlih kreditov v desetih obrokih po 700 milijonov mark. Prizadete banke so odgovorile, da bi jim bilo ljubše, če bi se podaljšal rok zmaznih kreditov. Podaljšanje naj bi veljalo za tri četrtine do štiri petine teh kreditov.

Nato je Nemčija odgovorila, da bi tak način plačevanja spravil v težkoče nemško narodno banko. Bankirji pa so s svoje strani sporočili Nemčiji, da bodo objavili svoje predloge, kadar bodo na jasnem, ali Nemčija more še nadalje plačevati reparacije ali ne.

Pogajanja o podaljšanju moratorija za Nemčijo

London, 13. novembra. n. »Financ. News« poročá, da se še pred koncem tega meseca prično v Baselu pogajanja med nemško delegacijo in predstavitelji upniških držav glede podaljšanja moratorija. Upniške države so pripravljene za podaljšanje za tri mesece ali tudi dalje pod pogojem, da bodo obrestí sorazmerno večje, približno 15%. Bančni krogi nameravajo nemške kratkoročne kredite razdeliti v tri skupine, v katerih bi imeli prednost menični dolгови nemških uvoznikov, ker so ti važni za komercialni razvoj in napredek Nemčije.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 13. novembra. d. Pretežno oblačno, ponajveč megleno in deževno; milo.

Oton Župančič — Slovenci in Evropa

II.
Ljubljana, 13. novembra.

Ob tem senzacionalnem članku, ki ga je o našem pesniku prinesel frankfurtski list, pridejo človeku na misel vse mogoče reči. Zelo poredkem se zgodi, da kje v svetu kane kakšen glas o nas, in Slovenci smo v tem oziru izmed vseh Jugoslovancev najmanj popularni. Naš značaj je že takšen, da se ne spuščamo radi v kakšne hrupne akcije, tihi in vase zaprti smo — svet je pa dandanes že tako urejen, da stvari toliko veljajo, kolikor imajo materialne mere in teže — človek sam in njegova notranja vrednost, to so dandanes še precej nepoznane stvari. Toda poleg vseh tehničnih dejstev, zavoljo katerih je naše ime in naša veljava ostala v Evropi prazen zvok, je mnogo kriva tudi naša lastna, notranja, domača mikromanija: neprestano mislimo sami o sebi, da nismo nič, neprestano smo pripravljeni, čuditi se vsemu, kar ni naše, neprestano smo pripravljeni, sprejeti vse, kar odkoderkoli pride na nas. In s to našo nacionalno mikromanijo je v zvezi tisti naš stari, podedovani greh, ki je od začetka do danes kraljeval naši zgodovini in našem življenju in ki ga menda nikoli ne bomo mogli iztebiti iz naših duš: tista zavist namreč, od katere je zelena vsa naša dežela, tista zavist, ki se je našim ljudem v teku zgodovine polagoma zagrizla do dna srca in ki vam nikoli ne da, da bi svojemu sočloveku priznavali, kar mu gre, in da bi s hvaležnostjo sprejeli, kar nam je dal. Slovenci smo bili pač zmirom navajeni, da smo dajali Bogu, kar je bilo božjega, in cesarjem, kar je bilo cesarskega — sebi nismo nikoli znali dajati, kar je bilo našega. Nikoli nas ni mandrala zgodovina, nikoli nas niso ugonabljali tlačitelji — ginili in propadali smo zmirom samo zavoljo svoje lastne nemoči — in nemoč se ponavadi imenuje zavist. To je gotovo najtežja veriga, v katero smo uklenjeni, to je tisto, kar nas dela majhne in slabe, to je tisto, kar nas peha v obup. Tu, pred lastnim pragom, tu v duši našega človeka in našega naroda bo treba najprej pomesti!

Ob članku, kakor ga je o Otonu Župančiču in o nas prinesla »Rhein - Mainische Volkszeitung«, bi se morali mi vsi skupaj malo ustaviti in se česa naučiti. Dasi nekatere primerjave, ki jih je nemški članek začrtal med pomembnostjo Otona Župančiča in pomembnostjo nekaterih najbolj zmagovitih vrhov velikih evropskih književnosti, malo nerodno zazenijo na uho — jaz na primer ne vem, zakaj bi bilo treba primerjati vrednost Župančiča, Wellsa in Gorkega pred svetom — toda članek je od začetka do konca pisan s takšnim trdnim poznavanjem in razumevanjem stvari, da na takšno resno, stvarno sodbo o nas redkokraj naletimo pri piscih velikih narodov. Članek je čisto pravilno razumel tragedijo pesnika iz malega, neznanega naroda: medtem ko se v velikih literaturah že vsak povprečne lahko neutegoma povzpne do svetovnega imena, je v malem narodu še genij obsojen, da svet še dolgo ne bo izvedel zanj in da od njegovega dela morda sploh nikoli ničesar ne bo sprejel.

Podoba pa vendarle kaže, da je novejši čas polagoma čezdalje pravičnejši za te stvari. — Zdi se, da prihaja čas, ko bo glas slehernega, tudi najmanjšega naroda, sleherne, tudi najmanjše kulture na vsem svetu dosegel svoj odmev. In tako bomo počasi morda vendarle tudi mi prišli na svoj račun.

In morda ta zmaga pred vsem svetom za noben drug narod ni tako odločilnega pomena, kakor za nas Slovence. Vse kaže, da Slovenci sebe in svojega človeka tako dolgo ne bomo znali ceniti in spoštovati, dokler ves svet ne bo snel klobuka pred nami. Fri.

Razširjajte Jugoslovana!

Clara Viebig:

Babja vas

Roman iz Eifela

»Kje pa si to dobila?« je vprašal ozlovoljen. Veselo se je zasmejala: »Nekdo mi je podaril!«
»Nekdo ti je podaril?« je ponovil. »Tvoja teta gotovo ne. Tvoja mati pa sama nima ničesar!« Nezaupno jo je gledal od strani.
»Oh, od teh — ne!« Nato se je smejala, da jo je kar treslo. »Od teh, pa nekaj tako lepega?! Hahahaha!«
»Od koga pa?« jo je nadrl.
»Oh, ti neumni Peterček, — še vedno v smehu je izbleknila — od gospoda potnika, od prijaznega gospoda! Od koga drugega pa?!«
»Ali si neumna?!« Skočil je k njej kot divji, in ji strgal predpasnik s telesa. »Daj sem!«
Smeh jo je minil, tarnajoč mu je spet skušala iztrgati predpasnik: »Moj predpasnik, Peterček! Moj predpasnik, moj lepi predpasnik!«
»Ta cunja, ta capa!« Zmečkal je svilo in jo vrgel proč; po rdečem krilu pa je teptal z nogami. »Le poizkusi še kdaj — kaj vzeti od gospodov, od tujih gospodov! Vse kosti bom polomil falotu, ubil ga bom! — Prokleta ženska, ničvrednica ti, kaj pa je prejel za to? Povej! V jezi jo je sunil s tako silo, da je padla na mah med svoje zlostavljene predmete. »Govori resnico — ne laži! Kaj je prejel za to?« Kričal je; pod

Vzorna 10 letnica dobrodelnosti Kola jugoslovanskih sester v Celju

Občni zbor za društveno leto 1930-1931

Od zadnjega občnega zbora 4. aprila 1930 do 4. novembra 1931 je imelo društvo 20. odborovih sej, 8 večjih prireditev. Priredilo je dva Materinska dneva s koncertom v parku, prodajo cvetlic in lepo akademijo v gledališču, dalje dve veliki tomboli, po dvakrat poštinske kolonije in po dva cvetlična dneva. Vse te prireditve so dale čistega donosa 97.000 — Din.

Največ truda imajo odbornice s poštinskimi kolonijami. V teku dveh sezov so jih priredile osem, in sicer štiri v poletju 1930, in štiri to leto. Veliko število zastoj sprejetih potrjuje, da se je ta naloga pojmovala pravilno, saj je bilo lani sprejetih 12 otrok zastoj, 41 pa po znižani ceni. Letos je bilo to število še večje, sprejele smo 26 otrok zastoj, 49 pa po znižani ceni. Torej je bilo v teh dveh letih deležno okrepčila na morju popolnoma ali deloma na družbene stroške 120 revnih, za kar je društvo izdalo 42.200 Din. Društvo pa je pripomoglo tudi drugim dobrodelnim kolonijam. Taka društva so: »Kolo« iz Mežice, »Rdeči križ« v Murski Soboti, »Bratovska skladnica« in »Blago srce« v Laškem, »Pomlad rdečega križa« na meščanski šoli v Celju in »Solska poliklinika v Celju«.

Niti en dinar darovanega in nabranega denarja ni šel za kolonije, ampak so se te vzdrževale same, zato je društvo primorano, sprejemati plačila, da pridobi potrebnih sredstev.

Da se je pridno in številno gospodarilo, zato zato govori dejstvo, da je imelo društvo septembra 1929, ko se je odločilo za nakup »Doma« v blagajni samo 25.713 Din, sedaj pa je že plačalo dva obroka po 50.000 Din, t. j. 100.000 Din in poleg tega izdalo za zemljišče okrog »Doma«, prepis, popravila »Doma« in inventar 109.018 Din. Če k temu prištejemo še izdatke za revne koloniste po 42.200 Din in podpore posameznim revnim v denarju in v živilih po 3.160 Din, dobimo vsoto 254.378 Din.

Danes ima društvo v blagajni 23.000 Din, kar je podlaga za tretji in zadnji obrok kupnine. Seveda bo treba investirati še mnogo, ker je oprema »Doma« preprosta in pomanjkljiva ter manjkata predvsem v »Domu« elektrika in voda. Toda najhujša bremena so zmagana in to je bilo v tako kratkem času mogoče le s poštenim in nesebičnim delom.

Celoten prometa je imelo društvo od zadnjega občnega zbora z dne 4. novembra 1930 do 4. novembra 1931 804.587 Din.

Pa društvo nudilo pomoči samo deci v koloniji, ampak je pomagalo tudi posameznim revnim družinam. Dajalo je podpore v denarju in v živilih, kuhinji »Pomlad rdečega križa« v meščanski šoli daje društvo po 120 Din mesečne podpore, da je vsaj nekaj revnih otrok dnevno stih na njegov račun.

Med drugim je društvo kazalo zanimanje za pokret drugih ženskih organizacij, sodelovalo z njimi ob potrebah in tudi nudilo pomoč. Je član »Jugoslovanske ženske zveze« in se je udeležilo skupščine v Zagrebu.

Zaradi težkih časov je »Celjsko Kolo« opustilo proslavo desetletnice svojega obstoja, vendar je na mestu, da se vsaj mimogrede omeni v glavnih potezah desetletnico društvenega delovanja: Celoten promet je znašal 1.600.000 Din. Društvenih sej se je vršilo 90. V prvi dobi, v letih 1921—24 je prirejalo društvo Miklavževe obdaritve. Obdarjenih je bilo 304 otrok za znesek 25.000 Din. Priredilo je dalje mestnim revežem dve božičnici, pomagalo v prvih težkih časih Ruskim beguncem in njihovi deci z večjimi vsotami in nakupljeno obleko, dajalo podpore revnim akademikom, priredilo brezalkoholno razstavo, šesttedenski gospodinjski tečaj, srbohrvaški in ruski tečaj, čajanke, predavanja in koncerte, cvetlične dni, gledališke prireditve in nabiralne akcije. S ferijalnimi kolonijami je začelo leta 1924 in jih torej prireja skozi 8 let. V vseh teh kolonijah je bilo do sedaj na družbene stroške okrepčanih 300 revnih, za kar je izdalo društvo do danes 120.000 Din.

To bi bile razen mnogega podrobnega dela glavne smeri društvenega delovanja v zadnjih desetih letih.

Ker so časi, v katerih živimo težki, čaka vsa društva mnogo nalog. Tudi »Kolo« hoče biti na mestu, kadar bo pomoč potrebna. »Kolo«

bo pač skušalo osredotočiti svoje delovanje v podporo deci, ki potrebuje hrane in okrepčila.

V glavnem se je izvolil stari odbor:

Upravni odbor: Marica Serbec, predsednica, Fani Stermecki, podpredsednica, Ana Župančič, prva tajnica, Božena Ozvald, druga tajnica, Mici Kern, blaginjičarka, Alojzija Cilenšek, gospodarica, Terezija Plavec, Milka Jerin, Dragica Logar, Terezija Rebernik, odbornice, Natalija Antipin, Vitoslava Leskovec, Vera Stermecki, Milica Perić, namestnice.

Nadzorstveni odbor: Herica Skaza, predsednica, Vera Pristovšek, tajnica, Josipina Rebec, Fani Zorko, odbornici, Darinka Perić, Marija Pestovšek, namestnici.

Zal je število članic nekoliko padlo leta 1930 jih je bilo 243 proti 290 v letu 1929. Vendar upa društvo, da si bo sčasoma priborilo zaupanje tudi pri onih, ki se do sedaj niso zanimali za njegovo delovanje ali so gledale z nezaupanjem nanj.

Glasbenik Lovrenc Kubišta †

Celje, 14. nov.

Včeraj jutraj je na svojem stanovanju na Ljubljanski cesti št. 17 umrl zadet od srčne kapi znani celjski glasbenik g. Lovrenc Kubišta, star 68 let. Pokojnik je bil rodom Slovak in doma iz Vojnova pri Bratislavi. Glasbene študije je dovršil v Pragi, nakar je služil dolga leta pri vojaški godbi. Po upokojitvi se je naselil v Postojni, kjer je deloval kot kapelnik, pečovodja in glasbeni učitelj. Pred vojno se je preselil v Gorico. L. 1915 je moral bežati in je prišel v Celje, kjer je postal učitelj glasbe na Glasbeni Matici. Menda je ni bilo v Celju glasbene prireditve, kjer ne bi rajni Kubišta sodeloval. Vsa leta je bil tudi kapelnik Godbnega društva. Pokojnik Kubišta je mnogo kompozicij instrumentiral, mnogo pa je tudi sam skladal. Vse njegove življenje je bilo posvečeno glasbi. Bodi mu ohranjen časten in trajen spomin, zalujoči rodbini naše sožalje!

Obmejni promet na slovenskem severu v oktobru

Pripotovalo in odpotovalo je 21.708 oseb

Maribor, 13. novembra.

V mesecu oktobru je na naši severni in severovzhodni meji prišlo v Jugoslavijo 3272 Jugoslovancev, 4976 Avstrijcev, 924 Čehoslovakov, 510 Nemcev in 439 oseb različnih državljske pripadnosti, skupaj tedaj 10.121 oseb. Preko Maribora je pripotovalo 2688 Jugoslovancev, 3341 Avstrijcev, 811 Čehoslovakov, 375 Nemcev in 359 drugih, skupaj 7574 oseb; preko St. Ilje je pa prišlo 1367 oseb, preko Čmureka 207, preko Dravograda 219, preko Prevalj 384, preko Radgone 346 in preko Hodoša 284.

V istem času je odšlo iz Jugoslavije 4234 Jugoslovancev, 5602 Avstrijcev, 1361 Čehoslovakov, 525 Nemcev in 856 drugih državljanov, skupaj 11.587 oseb. Preko Maribora je odšlo 2984 Jugoslovancev, 4283 Avstrijcev, 1250 Čehoslovakov, 402 Nemca in 472 drugih, skupaj 9399 oseb; preko St. Ilje je pa odšlo 1160 oseb, preko Čmureka 191, preko Dravograda 179, preko Prevalj 398, preko Radgone 242 in preko Hodoša 18.

Od januarja do 1. novembra letos je preko severne slovenske meje prišlo in odšlo 79.811 Jugoslovancev, 98.587 Avstrijcev, 41.383 Čehoslovakov, 12.376 Nemcev in 12.810 drugih, skupaj tedaj 242.967 oseb. Zanimivo je, da je število Avstrijcev vedno večje kakor število Jugoslovancev in da so za Avstrijci najštevilnejši tuji Čehoslovaki.

V tranzitnem prometu je potovalo v mesecu oktobru preko našega državnega ozemlja na progah: Maribor — Rakek 874 oseb, Rakek — Maribor 938, Maribor — Prevalje 269, Prevalje — Maribor 191, Prevalje — Labud 610, Labud — Prevalje pa 756, skupaj 3638 oseb. Od 1. januarja do 1. novembra je znašal celokupni tranzitni promet na omenjenih progah 50.609 oseb. Večino imajo zopet Avstrijci in Čehoslovaki.

Volilcem v celjskem srezu!

8. novembra t. l. je bil za vse Jugoslovane velik zgodovinski dan, na katerega smo lahko ponosni tudi Slovenci iz Dravske banovine.

Pri teh volitvah ni zmagala nobena stranka, vsi smo služili naši skupni domovini, zato ni danes ne premaganih, ne zmagovalcev — poraženi so je oni, ki so v slepi strasti padli tako nizko, da so v zgodovinskem odločilnem trenutku preslišali klic domovine ter sramotno zbežali ali celo iz varnih zavetišč streljali nam in državi v hrbet.

V svojem in v imenu svojega namestnika Franca Goričana izrekam zahvalo za dobro delo in zaupanje vsem, ki so nama zaupali in glasovali zame. Ne vem, ali sem dolžan več hvale in priznanja zvestosti kmečkih ali delavskih volilcev, ali nameščencem ali naši trgovini, obrti in industriji. Prav pri vseh sem našel toliko razumevanja, odkritosrčne opore in zaupanja po celim srezu, da je moj dolg prevelik, da bi se mogel zadostno in dostojno zahvaliti prav vsem! Tajinstvena moč Jugoslovanske državne misli nas je vse objela in združila ter premotila za vekomaj brezdna starih sovraštiev in osebnih predsodkov. Zvesti in misel državne skupnosti, ki mora biti vsakemu državljanu prva in najvišja dolžnost, mi je tudi iz vrst odkritih nacionalnih nasprotikov naklonila toliko zaupanja zrelih in razsodnih mož, da bi bil krivičen in nedosleden, ako bi se tega dejstva na tem mestu danes ne zavedal in ga ne bi javno z dolžno hvaležnostjo podčrtal. Našli smo se v odkriti borbi za afirmacijo države, in danes lahko mirno in s ponosom rečemo mi vsi, ki nas je 8. november združil, da naša država od rojstva ni bila nikdar tako močna doma in pred svetom kakor je danes. Rečemo pa tudi lahko, da je ni sile, ki bi nas v temeljnih vprašanjih obstoja in dela za napredek države in naše ožje domovine mogla še kdaj razdružiti. V tej za državo častno dobojevanji borbi so stali ob strani le oni, ki še nikdar v globini svoje duše niso občutili, kaj je domovina. V hrbet pa so nam streljali tisti pokvarjenci, pri katerih je za denar na prodaj vse, kar je nam najsvetejše: cerkev, vera, Bog in država! V večni borbi za dobro in slabo, za resnico, pravico in poštenje bo prišel tudi za take ljudi dan velikega obračuna in zaslužene plačila, ki sta ga dolžna dati narod in država vsakomur, ki se še zaveda, da gre po božjih zakonih in po zakonih človeške družbe častno ime državljana samo tistemu, ki se poleg državljskih pravic zaveda tudi državljskih dolžnosti.

Ko se vsem volilcem celjskega sreza, ki so storili svojo državljsko dolžnost, kot izvoljeni poslanec tega sreza zahvaljujem in jih prosim v vseh vprašanjih zaupanja in podpore, imam v mislih tudi one, ki so bili z lažjo ali grožnjami zapeljani na stranpota. Ne zapirajmo jim vrat v naš skupni dom in ne zagradimo jim ceste k solncu in resnici, ko se bodo skesano vračali!

Vsi, ki ste dobre volje in kljub trpljenju in krivicam, ki nam jih prinaša življenje in borba za vsakdanji kruh, niste izgubili zaupanja in vere v lepše dni — vsi z menoj na krepko delo, da izgradimo na zdravih temeljih resnice, pravice in ljubezni socialno pravičen družabni red in zdravo skupnost v državi, da bo skrbna in dobra mati nam in našim potomcem.

V Celju, dne 10. novembra 1931.

Ivan Prekoršek,
narodni poslanec za celjski srez.

Smrt 20-letnega dekleta zaradi usodne zmote

Celje, 14. nov.

V petek jutraj je prišla neka kmetica na policijsko stražnico povedat, da leži nad Obrežno cesto v bližini gozdne restavracije neko mrtvo dekle. Policija je v trupu spoznala 20-letno Rozino Končev, hčerko znanega komisijonarja g. Konca. Prvotno so domnevali, da gre za samomor, potem so pa dognali, da gre le za nesrečo. Končeva je že delj časa imela občutno rano na prstu, ki se ji ni hotela zaceliti. Ker je trpela hude bolečine, so ji na bolniški blagajni nakazali veronal, da bi mogla ponoči spati. Dekle pa je mislo, da po zavžitju veronala ne bo občutilo bolečin in je na sprehodu vso količino zavžila, kar pa je povzročilo njeno smrt.

25

težkimi vekami jo je prebadal z ostrimi in nevarnimi pogledi.

Skušala je zbrati darila; on pa jih je zalučal v velikem loku na umazano cesto.

»Kaj je prejel za to — ali boš povedala ali ne?!«

»Poljubček,« je ječala, »samo en poljubček. Za krilo dva — za predpasnik enega — ne, tudi dva! Prav res, resnico sem ti povedala — Peterček, Peterček!« Strah jo je postalo.

»Nič več? Ne laži!« Škripal je z zobmi. »Če mi ne poveš resnice, ne boš prišla živa iz gozda. Svetujem ti!« Dvignil je pest; sleherni mišica njegovega suhega telesa je bila napeta; sicer ni bil tako velik in tako krepko raščen kot njegova žena, v tem trenutku pa se ji je zdel kot orjak.

»Posadil me je v naročje,« je ječljala boječ. »Jožka pa je položil zadaj na voz. Rekel mi je, da mi bo prihodnjič, ko bo spet prišel v Eifelschmitt, prinesel še kaj lepšega s seboj. — O moj predpasnik! Moje rdeče krilo! Moj lepi predpasnik!«

Solze so ji lile v potokih čez cvetoča lica, javkajoč je vila roke: »Uboga žival jaz! Da bi te ne poročila! Zakaj nisem poslušala ranjkega očeta! Drugega bi lahko dobila! Zdaj pa čepim v Eifelschmittu v tej prokleti luknji — brez denarja — niti pfeniga — dostikrat človek niti ne ve, kaj bo jedel — mož krađe ljubemu bogu čas — pozimi zmrzujem, da je sramota — poleti pa nima človek niti poštene obleke, da bi šel k proščenju! To capo — dvignila je svojo zaprto, na vseh plateh preozko obleko — »nosim že od kar sva poročena —

dve leti! V službi v Manderscheidu pa sem jo imela že tudi tri leta. Človeka mora biti sram pred ljudmi!« Ihtenje jo je skoraj zadušilo: »Jaz uboga — uboga žival — nesrečna ženska jaz!« Vrgla si je krilo čez glavo in obsedela tako popolnoma zakrita.

Otrok v Peterčkovem naročju je zajokal; vrgel ga je materi v naročje: »Tam leži, pankert!«

Toda takoj nato ga je popadel kes; tako presunljivo je jokala, da je še ni videl nikdar take. Sicer je bila vedno vesela. Ta gotovo ne bo nekala nikoli jokati.

In ali ni imela prav, ali jima se ne godi res neusmiljeno slabo? Ali ji ni obljubova' nekdanj boljšega, ko je snubil lepo Luco? Stal je presenečen.

»Luca,« je spregovoril nežno, potem pa se je odkašljal: »Luca!«

Dasi ga ni videla, je dobro vedela, pri čem da je; jokala je še huje in se zvijala kot v neznosnih bolečinah.

»Luca,« je rekel popolnoma malodušno in ji potegnil krilo z glave.

Nič ga ni pogledala, vzela je otroka v naročje in ga milovala vso v solzah: »O ti moj ljubi Jožek, moj ubogi Jožek!« Poljubovala ga je s strastno nežnostjo. Klobuk ji je zdrnil z glave, lasje so ji viseli dolgi in valujoči na čelo, njene ljubke ustnice so drgetale kot pri otroku, ki se je izjokal in ki samo še sunkoma zaihti. Veke je trdovratno povešala, njen pogled je počival na otroku; zlatorjave trepalnice so počivale na zatekljih licih, katerih ni obžgalo poletno solnce, temveč samo prevleklo z žametnim dihom.

Jz Dravske banovine

Ljubljana

Sobota, 14. novembra 1931: Venerand. Pravoslavni, 1. novembra: Kuzma i Dam.

Nočno službo imata lekarni Trnkoczy na Mestnem trgu in Ramor na Miklošičevi cesti.

*

■ Centralni akcijski odbor sklicuje za drevi v veliki dvorani Kazine prijateljski sestanek, katerega se bosta udeležila ministra dr. Albert Kramer in Ivan Pucelj. Posebnih vabil ne bomo razpisovali.

■ Lutkovo gledališče Sokola I na Taboru. Otvoritevna predstava bo v nedeljo 15. t. m. ob 15. uri s čarobno pravljico: »Poglavar podzemlja«. Starši s svojimi malčki bodo polnoštevilno prihiteli, da tudi na ta način izkažejo merodajnim činiteljem svojo hvaležnost za srečno rešitev Tabora.

■ Tretja redna skupščina Zveze Slušateljev Aleksandrove univerze v Ljubljani. Danes, v soboto 14. t. m. se vrši tretja glavna skupščina ZSAU ob 2. uri pop. s sledečim dnevnim redom: 1. Otvoritev; 2. Volitev dveh zapisnikov in dveh overovalcev; 3. Odobritev zapisnika zadnje seje; 4. Poročilo predsednika, tajnika I., blagajnika in načelnikov odsekov; 5. Poročilo nadzornega odbora in sklepanje o predlogu nadzornega odbora; 6. Samostojni predlogi; 7. Volitve; 8. Slučajnosti. Pozivam vse delegate, stare in nove, da se skupščine gotovo udeležijo. — Breclj, predsednik ZSAU.

■ Nedeljska svečanost, katero bo priredil Sokol I. na Taboru, bo posvečena vsem njegovim številnim dobrotnikom, ki niso hoteli dopustiti, da bi propade ves ogromni trud in napor, katerega uspeh je moderna stavba na Taboru. Ta proslava bo majhna oddolžitev in zahvala vsem onim tihim, idealnim darovalcem in delavcem, ki so pripomogli da tako sijajnega vidnega uspeha. Sokol I. se bo to nedeljo dopoldne javno zahvalil Čehoslovanski Obej Sokolski, Mestni hranilnici ljubljanski, onim občinskim svetnikom, ki so glasovali za prodajo parcele, jamstvenikom, ki so bili pripravljeni žrtvovati velike vsote, in vsem številnim prijateljem, ki so pomagali zidati dom. Na večerni akademiji bo Sokol I. pokazal uspehe svojega delovanja. Dokazal bo, da ni bilo zaman požrtvovalno delo njegovih dobrotnikov. Po akademiji bo ples. V Sokolstvu naklonjeno občinstvo vabimo na slavnostno prireditev Sokola I.

■ MOTOH kava dnevno sveža! Kličite telefon 25-77.

■ Pisarna Osrednjega odbora SPD posluje v novih društvenih prostorih palače Saveza grafičnih radnikov I. nadstropje, Masarykova cesta (poleg hotela Miklič).

■ Odbor »Kluba jugoslovanskih primorskih akademikov« v Ljubljani poziva svoje člane, da se vsi udeležijo II. rednega običnega zbora kluba, ki bo v društvenih prostorih v hotelu »Tivoli« v soboto 14. t. m. ob 20. uri. Odbor.

■ Redna plesna vaja S. K. Svobode v Ljubljani se vrši danes ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice.

■ Sokol I. sporoča svojemu članstvu, da je umrla redna telovadka S. Debeve Marijanca. Pogreb pokojnice bo danes ob 16. uri iz mrtvašnice splošne bolnišnice. Vabimo bratsko članstvo, da se udeležijo pogreba. Kdor ima krog v kroju, sicer v civilu z znakom. Zdravo! Uprava.

■ Martinovanje. »Sloga« nar. želez. glasbeno društvo, bo priredilo drevi ob 2.0 v svojih prostorih v Ljubljanskem dvoru Martinov večer pri pogrnjenih mizah. Člani in prijatelji vabjeni. Vstop prost.

■ Mladinski pevski zbor iz Trbovelj-Vode. Kratka karakteristika njegova bi bila: precej številna, preko 100 pevk in pevcev broječa mlada pevka družina, je izredno disciplinirana, njen glasovni material je zelo lep, svež in prožen, tako, da obvlada tudi zbor, ki so v tehni. čnem oziru precej težki. Izgovorjava je pravilna, intonacija pa popolnoma čista. Vsako pesemco svojega bogatega sporeda izvaja zelo učinkovito in navdušeno. Vse to so pokazali dosedanj nastopi tega zbora v Trbovljah, Hrastniku, Litiji, Brežicah, Celju in Rogaški Slatini. Zato vabimo predvsem stariše in mladino naših srednjih in v osnovnih šol, da v nedeljo dopoldne v veliki številu poseti koncert mladih Trboveljčanov, ki pojo pod vodstvom svojega zborovodja g. učitelja Avgusta Šuliga. Predprodaja v Matični knjigarni. Ravnotam se dobi tudi natančne besedilo vseh 16 zborov, ki so na programu.

■ Vse ljubljanske in okoliške zore, vabimo, da se udeležijo v obilnem številu v nedeljo ob pol 11. uri v »Unionu« koncerta Mladinskega pevskega zbora iz Trbovelj. Oddolžimo se idealnim mladim pevcem, našemu bodočemu pevskemu naraščanju s polno dvorano. Hubadova pevka župa J. P. S.

■ Iz kriminalnega predala. Zidarski vajenec Silvester Humar in delavec Alojzij Gračner, oba stanujoča v Tovarniški ulici 3, sta policiji prijavila, da jima je neznan tat odnesel iz njihovega stanovanja več komadov obleke v vrednosti 307 Din. — Pred skladiščem železnice aprovizacije na gorenjskem kolodvoru so se trije delavci radi malenkosti sprli in stekli. Prišel je stražnik, ki jih je pomiril. Dva delavca sta se odstranila in še nadalje, razgrajala, tako, da ju je moral stražnik odvesti na stražnico.

■ Vse ljubljanske in okoliške zore, vabimo, da se udeležijo v obilnem številu v nedeljo ob pol 11. uri v »Unionu« koncerta Mladinskega pevskega zbora iz Trbovelj. Oddolžimo se idealnim mladim pevcem, našemu bodočemu pevskemu naraščanju s polno dvorano. Hubadova pevka župa J. P. S.

■ Iz kriminalnega predala. Zidarski vajenec Silvester Humar in delavec Alojzij Gračner, oba stanujoča v Tovarniški ulici 3, sta policiji prijavila, da jima je neznan tat odnesel iz njihovega stanovanja več komadov obleke v vrednosti 307 Din. — Pred skladiščem železnice aprovizacije na gorenjskem kolodvoru so se trije delavci radi malenkosti sprli in stekli. Prišel je stražnik, ki jih je pomiril. Dva delavca sta se odstranila in še nadalje, razgrajala, tako, da ju je moral stražnik odvesti na stražnico.

■ Vse ljubljanske in okoliške zore, vabimo, da se udeležijo v obilnem številu v nedeljo ob pol 11. uri v »Unionu« koncerta Mladinskega pevskega zbora iz Trbovelj. Oddolžimo se idealnim mladim pevcem, našemu bodočemu pevskemu naraščanju s polno dvorano. Hubadova pevka župa J. P. S.

■ Vse ljubljanske in okoliške zore, vabimo, da se udeležijo v obilnem številu v nedeljo ob pol 11. uri v »Unionu« koncerta Mladinskega pevskega zbora iz Trbovelj. Oddolžimo se idealnim mladim pevcem, našemu bodočemu pevskemu naraščanju s polno dvorano. Hubadova pevka župa J. P. S.

■ Vse ljubljanske in okoliške zore, vabimo, da se udeležijo v obilnem številu v nedeljo ob pol 11. uri v »Unionu« koncerta Mladinskega pevskega zbora iz Trbovelj. Oddolžimo se idealnim mladim pevcem, našemu bodočemu pevskemu naraščanju s polno dvorano. Hubadova pevka župa J. P. S.

■ Vse ljubljanske in okoliške zore, vabimo, da se udeležijo v obilnem številu v nedeljo ob pol 11. uri v »Unionu« koncerta Mladinskega pevskega zbora iz Trbovelj. Oddolžimo se idealnim mladim pevcem, našemu bodočemu pevskemu naraščanju s polno dvorano. Hubadova pevka župa J. P. S.

Maribor

m Inspekcija. Tukajšnje okrožno sodišče inspicira te dni predsednik višjega deželnega sodišča v Ljubljani dr. Vladimir Golia.

m Sestanek Jugoslovansko-čehoslovaške lige. Zaradi potrebnih priprav za koncert Slovaške filharmonije iz Bratislave in drugih važnih zadev bo danes, v soboto ob 18. uri v Grajski kleti sestanek širšega odbora JCLige.

m Telovadna akademija. Na predvečer državnega praznika, dne 30. t. m. bo priredil Sokol matica v Unionovi dvorani svojo običajno telovadno akademijo. Vstopnice se dobe vnaprej pri trgovcih Burešu in Majerju.

m Nastop gospe Lovšetove. Mariborčani smo imeli že večkrat priliko slišati našo najboljšo slovensko koncertno pevko go. Lovšetovo in se veselimo vsakega koncerta, kjer sodeluje. Krasne koloraturne partije in arije v Rossinijevi »Zalostni materi«, ki se bo pela prihodnjo sredo v tukajšnji stolnici ji dajejo priliko, da nam nudi vse bogastvo in lepoto svojega petja. V krogu ostalih solistov iz Maribora, gđ. Vedralove, g. Živka in g. Neraliča, katerih izborna petje itak že poznamo in se njihovih nastopov istotako veselimo, bo sestavljen solistični kvartet, ki bo zadovoljil tudi najbolj kritičnega poslušalca. Vstopnice se dobe vnaprej pri Höferju in v Cirilovi knjigarni na Aleksandrovi cesti.

m Sokolska predavanja. Sokolski društvi Maribor-matica in Maribor I. bosta priredili ta mesec več predavanj, namenjenih v prvi vrsti tistim članom, ki so letos pristopili. Prvo tako predavanje bo danes v soboto 14. t. m. ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma. Predaval bo dr. Maks Kovačič o Miroslavu Tyršu. Ker ne more biti noben novi član potrjen, če teh predavanj ne poseti, je obisk tedaj strogo obvezen.

m Nastopi guslarja Milovana Barjaktarovića. V ponedeljek, dne 16. t. m. ob 20.15 zvečer bo v Ljubdski univerzi »Guslarski večer srbske junaške pesmi«, ki jih poje mladi Črnogorec Milovan Barjaktarović. V kratkem času je zaslovel kot najboljši narodni pevec in je prepotoval s svojimi guslami že vso Jugoslavijo. Pravkar prihaja iz Ljubljane, kjer je dosegel izredno priznanje. Sedaj je na poti v Avstrijo in Čehoslovansko. Najprej se ustavi v Gradcu in na Dunaju, da razširi tudi med Nemci spoznanje edinstvene srbske junaške pesmi, ki sta jo obojevala Herder in Goethe. Potem prepotuje Čehoslovansko, Poljsko, Nemčijo in Francijo. — V Mariboru bo imel najprej kratko uvodno predavanje o značaju in postanku gusel in narodnih junaških pesmi. Nato poje v spremstvu gusel sledeče narodne junaške pesmi: »Smrt kralja Petra«, »Mali Radojica«, »Smrt majke Jugovite«. Naposled pripoveduje še narodne robinske šale. V petek in soboto pa je Barjaktarović nastopil po vseh mariborskih šolah, osnovnih, meščanskih in srednjih.

m Protituberkulozna liga. Odbor Protituberkulozne lige vabi vse meščane, ki bi radi pomagali svojemu bližnjemu v bolezni, da pristopijo kot člani k tej človekoljubni in prepotrebni organizaciji. Članarina znaša le 10 Din na leto.

m Otvoritev lutkovnega gledališča. Lutkovni odsek Sokola bo otvoril jutri, dne 15. t. m. ob 18. uri v Narodnem domu novo sezono lutkovnega gledališča z vzporeditvijo pravljice trodejanke »Princ Rožencvet in Lilijana«.

m Predavanje na Pobrežju. Sokolsko društvo na Pobrežju bo priredilo jutri, v nedeljo ob 10 uri dopoldne v Renčelvi dvorani svojo prvo letošnje predavanje. Predaval bo brat dr. M. Kovačič iz Maribora.

m Občni zbor »Zarje«. Pevsko društvo »Zarja« na Pobrežju bo imelo danes, v soboto ob 19. uri pri Renčlju svoj letošnji redni občni zbor.

m Koncert Glasbene Matice v Murski Soboti. Pevski zbor naše Glasbene Matice bo nastopil danes v soboto ob 20.30 zvečer v dvorani Sokolskega doma v Murski Soboti z 80 pevci in pevskami. Pel bo narodne in umetne pesmi.

m Kinematografi. Grajski kino »Deviški Jakob«; kino Union: »Cesarica Elizabeta«.

m Slovaška filharmonija v Mariboru. Orkestralno društvo »Slovaška filharmonija« v Bratislavi je sporočila včeraj mariborski JCLigi, da bo priredila svoj koncert definitivno v nedeljo, dne 13. decembra t. l. Orkester šteje 65 članov, samih odličnih čehoslovaških državnih in zasebnih uradnikov in drugih umetnikov glasbe. Na programu so med drugim tudi sinfonična pesem Bedricha Smetane »Vltava« za veliki orkester, Anton Dvořak itd. Orkester bo dirigiral Zdenko Folprecht, kapelnik Slovaškega narodnega gledališča v Bratislavi.

m Sprememba posesti. Anton Stiegler je prodal svojo hišo v Slovenski ulici št. 4 za 75.000 Din Jožici in Blažku Bonči. Vekoslav Šturm pa je prodal za 240.000 Din Karlu in Mariji Sarija svoj hišo v Vrbanovi ulici 71.

m Delavska zbornica, ekspozitura v Mariboru, se bo preselila v nove prostore okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Mariboru, Sodna ulica I. nadstropje. Redno uradovanje v novih prostorih se bo pričelo v ponedeljek 16. t. m. ob običajnih urah. — Knjižnica Delavske zbornice se bo preselila ravnotako v nove prostore OUZD, Sodna ulica I. nadstropje. Redno uradovanje se bo pričelo v torek 17. t. m. Uradne ure so od 10 do 12 in od 16 do 20.

m S seja za prašice. Na včerajšnjem sejmju za prašice je bilo 217 živali. Cene so bile: 5-6 tednov stare živali 30-70 Din, 7-9 tednov 80-100 Din, 3-4 mesece 150-240 Din, 5-7 mesecev 300-400 Din, 8-10 mesecev 450-500 Din, eno leto stari 570-700 Din. Živa teža 1 kg 6-7 Din mrtva teža 1 kg 8-10 Din. Prodanih je bilo 123 živali.

m S trga za ribe. Na včerajšnjem trgu za ribe so se prodajale sardele po 16 Din, sipe po 22 Din, kalamari pa po 32 Din kg. Bile so vse kmalu razprodane.

m Napad. Na povratku proti domu je v četrtek zvečer napadel delavec Franc Razpotnik 55 letnega delavca Ivana Tuška, doma iz Griz pri Celju in g tako nevarno ranil na glavi, da je morala v bolnišnico.

m Med ločenci. V četrtek zjutraj sta se med Kamnico nad Mar. srečala 34 letna ločena žena

Marija H. in njen bivši mož. Kakor že večkrat je mož tudi tokrat nagovarjal ženo, naj se vrne k njemu, toda brez uspeha. Naposled pa je v razburjenju pograbil nož in ji ga petkrat zasadil v prsa in roke. Težko, vendar ne smrtno ranjena je Marija H. prišla v bližnjo, kjer se zdravi, dočim zasleduje moža sodišče.

DR. JAN JURO

advokat v Mariboru
je preselil svojo
pisarno

v novo palačo OUZD
nasproti sodnije

SODNA ULICA št. 9

m Pretep v gostilni. V četrtek popoldne sta se v gostilni Scherer na Tržaški cesti sprla in naposled stela Ivan I., trgovec iz Slovenskih goric in Viljem J., mesar iz Tezna. Pomiril in razdvojil ju je šele stražnik, ki je zadevo prijavil in se bo obravnavala tudi še pred sodiščem.

m Dva voznika. V ozki Slovenski ulici sta se v četrtek srečala šofer Rudolf O. z osebnim avtom in hlapec Jurij K. z enovpreznim vozom. Ker se Jurij s svojim vozom ni mogel ali hotel pravočasno umakniti avtomobilu, mu je šofer prisolil nekaj krepkih zausnic, Jurij pa Rudolfu tudi ni ostal dolžan in ga je pošteno oškrkal z bičem. Rezultat: ovadba in sodišče.

m Nezgoda kolesarja. Na Pobrežju je včeraj padel s kolesa 43 letni strojevodja Ivan Ringl in si pri tem zlomil levo nogo. Moral je v bolnišnico.

m Aretacije. V četrtek sta bili v Mariboru izvršeni dve aretaciji. Prvi je moral k »Grofu« Alojzij K., ker so ga vinski duhovi tako prevzeli, da je nezavesten obležal na Glavnem trgu pred »Veliko kavarno«, drugi pa Josip H., ker je razširjal komunistične letake.

m Strel po nesreči. V četrtek zvečer je v Rušah nekdo po nesreči ustrelil v prsa 22-letnega posestniškega sina Maksa Verbača. Hudo, vendar ne smrtnovarno ranjenega mladeniča so z reševalnim avtom prepeljali v tukajšnjo bolnišnico.

Ptuj

p Roditeljski sestanek starišev in skrbnikov učencev in učenk drž. realne gimnazije bo v nedeljo 15. novembra t. l. ob 9. uri v sobi francoskega krožka na gimnaziji. Na sestanku bo razložil prof. F. Alič najvažnejše določbe srednješolskega zakona in disciplinskih pravil. Vljudo vabljeno!

p Predavanje. Prosvetni pododsek društva »Svoboda« v Ptujju je priredil v sredo 11. t. m. ob pol 20. uri v dvorani hotela »Slon« predavanje o potovanju po Palestini s skioptičnimi slikami. Predaval je profesor Teply iz Maribora. Predavanje, ki je bilo prav zanimivo, je navzgoče občinstvo kvitiralo z burnim odobravanjem. Kakor smo poučeni, se vrše predavanja vsako sredo ob isti uri in isti dvorani.

p Malopridnež. Franc O. iz Krčevine je še komaj 18 let star, vendar že znan postopač in delomrzen. Njegovo zadnje delo obstoja v tem, da je ukradel svojemu očetu 250 Din v gotovini in kolo. Klatil se je po Ptujju in okolici ter se skrivaj varnostnim organom. Ponoči 12. t. m. pa ga je opazilo bistro oko stražnika Pestotnika v kavarni Osterberger. Napovedal mu je aretacijo in ga odvedel na policijo. Ko sta prišla do stražnice, se je pa C. bliskoma stražniku izmuznil in zbežal. Stražnik, ki ima tudi dolge noge, se je pogнал za njim; dohitel ga je v parku in ga končno spravil pod ključ. Dogovorno z nesrečnim očetom je predan sodišču, kjer bo predlagan za oddajo v prisilno delavnico.

p Aretiran in izročen sodišču je bil tudi Tomaž Dravec, star 40 let, iz Orehovca pri Gor. Radgoni radi beračenja. Sodišče ga je obsodilo na 8 dni zapore pogojno na eno leto.

p Pastolovec. Pred nekaj dnevi je aretirala ljubljanska policija dva pastolovca, Ignaca Salaja in Ano Postružnikovo, ki sta tudi v Ptujju znana. V začetku novembra t. l. sta se nastanila v hotelu Koser, kjer sta dobro živela. Ko je pa prišla policija, da izvrši perlastreajo, sta bila slučajno odsotna. Vrnivša se v hotel sta pa izvedela o tem in jo takoj popihala, tako da jih javni organ ni več našel, ko se je vrnil. Ako ne bi pravočasno zbežala, bi bila že takrat aretirana. V hotelu napravljen dolg znaša 192 dinarjev. Policija je pa zaplenila 2 majhna kovčega, ki vsebujeta nekaj obleke, katere v naglici nista imela časa vzeti s seboj.

p Radi razgrajanja in kaljenja nočnega miru je bilo aretiranih več ponočnjakov. Med temi sta najhujša Srečo H. in Jakob T. iz Ptujja. Ovađeni so oblasti.

p Tatvina. Janez Kristovič, posestnik iz Pacinca, je prijavil policiji, da mu je ukradel Martin Č., ključavničarski vajenec, karbidovo svetiljko, vredno 120 Din. Policija je odstopila zadevo sodišču.

p Aretacija. Policija je aretirala 11. t. m. 24-let staro Marjeto K. iz Stojne radi tajne prostitucije in lažne navedbe imena pri prijavi v hotelu Koser. Predana je bila sodišču, ki jo je 12. t. m. obsodilo radi tajne prostitucije na 2 meseca in lažne prijave s krivim imenom na 8 dni zapore. Kazen je radi tega ostrijša, ker je radi prvega delikta že 3 krat kaznovana. Zanimiva je pa pri tem okolnost, da je Marjeta nevesta, že 2krat oklicana in bi se poroka imela vršiti v ponedeljek 16. t. m. — Ko je njen zarotnec izvedel, kaj se je z njegovo nevesto zgodilo, je za urnih korakov mahnil h kazenskemu sodišču, povedal vso zgodbo sedniku in izjavil, da svoji nevesti vse grehe odpušča, ter prošil za oddolžitev nastopa kazni po izvršeni poroki. Z ozirom na to, da je ženin zaposlen pri nekem podjetju v Ptujju in pod obljubo, da Marjeta nastopi kazen takoj po poroki, je sodnik milostno ugodil prošnji. In tako bo Marjeta postala žena in dobi moža.

Razširjajte Jugoslovana!

Gelje

* Najdba. V petek dopoldne je bila pred Westnovo tovarno najdena usnjata denarnica z manjšo vsoto denarja. Dobi se na policiji.

* Nalezljive bolezni v Celju in okolici. Od 22. do 31. oktobra je bilo stanje nalezljivih bolezni to-le: legar v okolici ter v mestu, oba bolnika ozdravila; škrlatica v okolici 6; ošpice v okolici 8; davica v mestu 1, v okolici 11; šen v okolici 1; krčevita odreenelost v okolici 1.

* Mestni kino ostane nocoj zaprt. Jutri filmska opereta »Gospoda se zabavlja«. Glasba Roberta Stolza.

* Smrtna kosa. V Libojah št. 43 je 12. t. m. umrla 73letna Antonija Podkoritnikova. — V Polulah št. 12 je umrla 12. t. m. 74letna previtkarica Marjeta Koširjeva. — V javni bolnici je 12. t. m. umrla 60letna Jera Jelšavčeva iz Sv. Roka ob Solli. N. p. v m. l. žalujočim sožalje!

* Dramatično društvo pozivlja vse dame, gosposdične in gospode, ki bi hoteli sodelovati pri gledaliških predstavah, da naj pridejo v ponedeljek zvečer ob 20. na sestanek v Mestno gledališče.

* Ropar pred sodniki. Brezposelni delavec Anton Vivot, doma iz Dobrne, je bil poleti nekaj časa zaposlen pri vpokojenem učitelju Antonu Lazarju v Tribeju, občina Livlče v prevaljskem srezu. Ko je bil radi malomarnosti odpuščen, je nekemu tovarišu rekel, da ima učitelj mnogo denarja skritega in da bi bilo dobro, če bi se kdo maskiral ter vdrl v njegovo stanovanje in mu vzel ta denar. Dne 10. septembra je zares prišel v stanovanje svojega prejšnjega delodajalca. Glavo je imel povezano z žensko ruto, v eni roki je držal revolver v drugi pa veliko gorjačo. Učitelja je nadržal z besedami: »Starec, denar sem, sicer te ubijem!« Učitelj mu je dal ves denar, ki ga je imel — 25 dinarjev. Vivot pa ga je pobil na tla, hoteč od njega dobiti še več denarja. Lazarju pa je uspelo zbežati. Vivotu so že par dni nato pretirali. V sredo je stal pred velikim sena-rom celjskega okrožnega sodišča. Priznal je svoje dejanje in je bil obsojen na 18 mesecev robo-rije ter na izgubo častnih pravic za dobo 3 let.

* Kolesarji zopet na delu. Posestniku Josipu Kajtni iz Prečne ulice je bilo iz veže njegove hiše ukradeno kolo znamke »Steyer«. — Zasebniku Francetu Kosiju z Brega je bilo v četrtek izpred neke trgovine na Bregu ukradeno kolo znamke »Marechal« vredno 500 Din.

Kamniki

Glas iz občinstva. Iz vrst naših čitateljev smo prejeli: O delovanju Matice živih in mrtvih, ki si je nadela nalogo, da postavi spominsko ploščo v vojni padlim Kamnikom, že dal časa mislo čuli nobenega glasu. Najbrž spi spanje pravičnega, kakor večina društev v Kamniku. Toda ta vsaj s kako prireditvijo od leta do leta dajo širši publiki na znanje, da še žive. Za spomenik v svetovni vojni padlim žrtvam zbiramo že 5 let prispevke. Prvo leto je bilo nabranih 15.000 Din, od tedaj pa se ta vsota ni povečala menda niti za dinar. Vse občine okrog nas so se že oddolžile spominu padlim občanov in radovedni smo, zakaj Kamniki toliko časa odlašamo. Ali se ne bi spodobilo, da bi mi, ki imamo vedno na jeziku besede, da znamo ceniti žrtve svetovne vojne, ki nam je prinesla osvobodjenje in lastno državo, to tudi končno dejanski pokazali in jim postavili skromno spominsko ploščo, da bi se vsaj eni generaciji ohranila njihova imena. V ljubljanskih dnevnikih je bila parkrat omenjena ta zadeva, toda vedno je vse pisanje ostalo glas vpjočega v pušči. Tudi v »Jugoslovanu« so že tri notice opozarjale, naj čimprej spravijo to zadevo z dnevnega reda. Radovedni smo, ali bo tudi četrta ostala brez odziva pri odločilnih gospodih. Pozimi imajo časa dovolj, da se o tem pome-nijo in ne odlašajo stvari, da ne bomo prej pozabili na svetovno vojno in njene žrtve.

Učiteljsko društvo kamniškega okraja bo imelo v nedeljo 15. t. m. ob 9. uri dopoldne v narodni šoli v Domžalah zborovanje, na katerem se bo poleg dveh predavanj obravnavale stanovske zadeve.

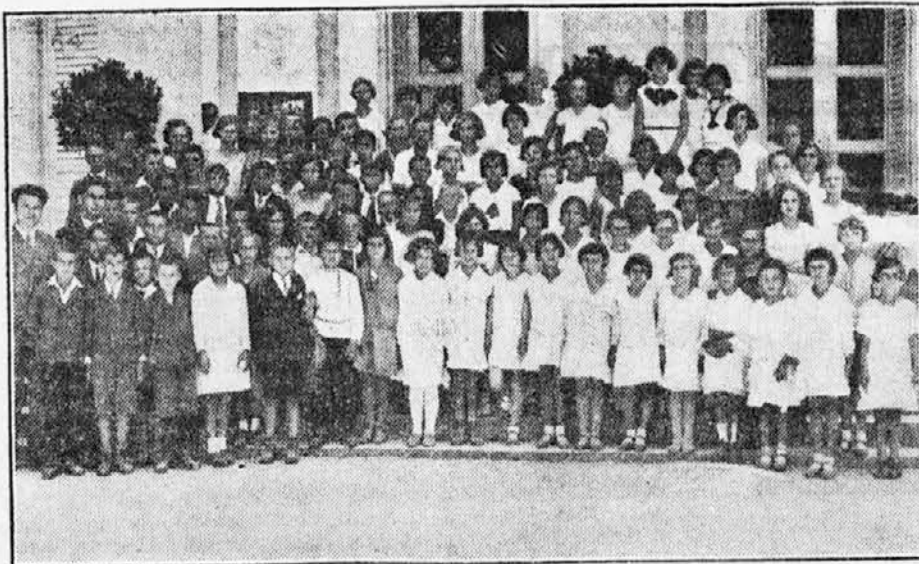
Novo mesto

Zumberški Uskoki se glasi novi ciklus radiopredavanj, s katerimi prične nocoj ob šestih urah »Doline gradov« učitelj Viktor Pirnat.

Vode so narasle. Zadnje deževje je slednjim napolnilo zadnje prazne bajeje in studence. Potoki so močno vzkipeali in močno se vali široka Krka proti Savi. Mestoma je prestopila bregove, in če se deževje ne ustavi, utegne postati nevarna.

Podzemna jama pri Lakovnicah bo to nedeljo in potem vedno interesentom dostopna. Domačini so zgradili primerne lestve, ocedili jamo, oskrbeli luč in tako bo zadnja novost vsem na razpolago. Samo kapnike čuvajte, da ne bodo potem spet razstavljeni po novomeških izlozibah!

Poškodbe. V kandijski bolnici je vse polno potolčenih rok. Solarček Košle Jožek je šel vračat konja na polju. Prišel mu je preblizu in jih je dobil s kopitom v desno podlakt. — Rudarju Tonetu Romšku je v črnomeljskem rovu, kjer je kopal premost, zbolnel iz stopra velik kamen ter mu zmečkal leve sredince, so-sedna prsta pa mu je pošteno potolkel. — Hlapec France Markovič je prelagal na Veliki Lok sode iz vagona na voz. Pa mu je prišla leva roka med sode in vso mu je pretisnilo. — Prejšnjo soboto je bil v St. Jerneju sejm. Kočar Deželan France se je vračal domov v Brusnice. V mraku ga je zadel neki voznik z vago ter ga podri. Mož je dobil močne poškodbe na glavi in rokah. — Franc Kajin, posestnikov sin iz Podklanca v Beli krajini. Nesreča je hotela, da je padel v jarek in si zlomil desno nogo v členku. — Pri sekanju drv sta se ponesrečila spet dva. Franc Vovko, posestnik iz Brezja pri Brusnicah, je dobil močan strečelj, ki je odletel od debla, tako močno v glavo, da ima precejšnjo rano na temenu. Posetnik Lojze Zoran iz Pra-preč pri Orehovici pod Gorjanci pa se je vsekal v desno koleno. Deset dni je zdravil nogo doma, pa je bilo vedno slabše, zdaj je pa prišel v bolnico.

Mladinski pevski zbor Trbovlje-Vode

bo nastopil prvič v Ljubljani v nedeljo 15. t. m. ob pol 11. v dvorani hotela Union. Zbor vodi učitelj Šuligoj Avgust, pri klavirju ga bo spremljal učitelj Pertot Milan. Zbor šteje 110 deklic in dečkov, ki izvajajo program sodobnih umetnih in narodnih pesmi a capella in s klavirjem. Ta mladinski zbor, ki je v Sloveniji najštevilnejši in po dosedanjih nastopih v Trbovljah, Hrastniku, Litiji, Rogaški Slatini in Celju

najboljši, ima veliko oporo v svojem voditelju in v veliki muzikalni nadarjenosti rudarskih otrok. — Upravičeno pričakujemo, da se bo vsakdo poslušal ugodne prilike in posetil to prireditve, ki zasluži radi umetniške in socialne stran vso pozornost. Naj uvidijo trboveljski otroci, da jih bo Ljubljana vedno podpirala v njihovem kulturnem stremeljenju.

Zločinski pohodi dvojčkov Ladislava in Viteslava

Podrobnosti o početju vlomilske družbe v Kranju

Kranj, 13. novembra. Včeraj popoldne so odvedli orožniki oba vlomilca, brata Ladislava in Viteslava Kaplana v zapore ljubljanskega sodišča. Kranjski orožniki preiskujejo še vso zvezo, katero so že precej pojasnili. Delavki, hčerki vdove, pri kateri sta oba vlomilca stanovala, so orožniki izpustili, ker se vlovov nista udeleževali, kakor so prvotno sumili. Vsi orožniki kranjske postaje so marljivo na delu in raziskujejo pod vodstvom narednika-vodnika J. Javornika, kam sta spravila vlomilca ukradeno blago in kje povsod sta vršili vlome.

Glavno je, da se je orožnikom posrečilo, odkriti oba vlomilca, ki sta se kar trideset let previdno skrivala pred roko pravice in nemo-teno kradla po trgovinah. Kranjski trgovci so bili v vednem strahu, podnevi in ponoči so morali paziti na blago. Brata Kaplan sta bila tudi res prava poklicna vlomilca. Vdrla sta skozi dobro zavarovana vrata, si narezala blaga in jo odkuril brez sledu.

»Jugoslovan« je o vseh tatvinah že obširno poročal. Usodna je bila zlasti tatvina pri trgovcu Petru Arnsku, v čigar manufakturno trgovino sta vlomila brata Kaplan malo pred Veliko nočjo. Vdrla sta ponoči skozi vrata v veži in se izbrala od vsakega boljše kosa blaga za moške in ženske obleke, plašče in svilene srajce. Pozabila nista tudi na gube, sukanec in vse ostale potrebne malenkosti. — Trgovca Peter Arnskeč bi tatvine niti ne opazil, toda vlomilca sta pri odhodu zaklenila vrata samo enkrat, dočim se je Arnskeč natančno spominjal, da je obrnil ključ v ključav-nici dvakrat. V trgovini sami ni bilo moglo opaziti nikakega nerada. Morali so vse kose blaga natančno premeriti, da so mogli ugotoviti škodo. Tatvina je razburila vse kranjske meščane, zlasti pa trgovce, posebno ker niso mogli vlomilcema priti na sled. Ladislav Kaplan je priznal, da je vlomil v Arnskovo tr-

govino celo dvakrat.

Ravno pred mesecem sta vlomila parkrat tudi v veliko manufakturno trgovino Franca Crobatha. Pri zadnjem vlovu 14. oktobra ponoči pa so jih domači pregnali. Nad trgovino spe namreč hčerke g. Crobatha, ki so zaslišale šum. Prvotno so mislile, da prihaja s ceste, toda končno so se le prepričale, da je nekdo v trgovini. Morala sta zbežati in pustiti pripravljeno blago. Tudi tu sta si strokovnjaško narezala različnega blaga in drugih potrebnih. V trgovino sta vdrla skozi sosednjem poslojce, ki je tudi last g. Franca Crobatha. Ravno takrat so hišo prezidavali in je bila brez vrat in je takorekó vlomilca kar izzivala k vlovu. Vrednost pokradenega blaga znaša nad 100.000 Din. Orožniki so ga dosedaj v Kovorju in Češnjici zaplenili za kakih 35.000 Din. Blago sta dobila oba okradena trgovca takoj po pregledu nazaj. Natančnejša preiskava bo pokazala, kje povsod po Gorenjskem sta vlomilca prodajala blago.

Brata Ladislav in Viteslav Novak nista naša državljana, ampak Čehoslovaka. — Oba sta dvojčka, rojena 3. julija leta 1898 v vasi Jevičku pri Moravski Drevovi. Ladislav je prišel v našo državo 5. septembra lanskega leta. — Nekaj časa je bil v službi pri elektrotehničnem podjetju Pavel Mayr in Co. v Kranju, ki pa ga je radi tatvin odpuštilo. Potem je bil brezposelen in se je preživljal z vlomi. Ljudem je pravil, da je bogat hišni posestnik na Čehoslovaškem in da zastopa veliko češko tekstilno tovarno. Pravega svojega imena ni povedal, izdajal se je za Franca Hadva. Ni še gotovo, če je Kaplan njegovo pravo ime. Njegov brat Viteslav je prišel v Jugoslavijo šele letošnjo zimo. Nekaj časa je delal v Trzinu kot mizarjski pomočnik. Do jeseni sta stanovala brata v Kovorju, pozneje pa sta se preselila v Češnjico, od koder sta vršila svoje nočne vlomilske pohode v Kranj in okolico.

Da se bo vsaj nekoliko olajšala beda naših Haložanov

Da se vsaj nekoliko olajša strašna beda naših Haložanov in da se vsaj deloma ublaži velika gospodarska kriza na robu prepada se nahajajočega vinogradništva, prosim vse p. n. gosposde župane in slavne občinske odbore, da pri sestavi proračunov za leto 1932 odpravijo ali pa vsaj znižajo trošarino na vino ter da skušajo kriti tozadevni odpadek dohodkov z višjo trošarino na pivo, žganje in brezalkoholne pijače. Tudi z visokimi taksumi na ples, hrupne veselice in svatbe bi se dala pomagati (osebno po mestih). — Če bi vse to ne zadostovalo, naj se pa ne pozabi na prispevke za brezmerno uporabo občinskih cest. Odločilne oblasti bi k izravnavi proračunov znatno pripomogle, če bi ponočnjake in kalice nočnega miru prav počeno kaznovali, t. j. da bi jim nalagale visoke denarne kazni v prid občinskemu ubožnemu skladu. Novoizvoljene gosposde poslance pa najljubneje prosim, da se že pri prvem zasedanju narodne skupščine zavzamejo za to, da se kazenski zakon v toliko izpremeni, da bodo teklo v znanprej pred sodišči izrečene denarne kazni zopet v obliki ubožni sklad, kar bi v nekaterih občinah v precejšnji meri zvišalo dohodek. Prosim! — Župan: Janko Zunkovič, Sv. Bolfenk v Haložah.

Ciganska nadlega

Nujna potreba po prepovedi potepanja cigánov po državi

Dasí cigani nikdar niso bili dobrodošli gosti, se je v prejšnjih letih le še nekako dalo shajati z njimi, v zadnjem času pa so postali posebno v mariborskem okrožju prava nesreča. Samo v letošnjem letu so izvršile razne ciganske družbe, ki so skoraj vse prišle iz Hrvaškega, nešteto tatvin, vlovov in drugih zločinov. Omenimo naj le razne vlome in ostudno posilstvo razbojniške ciganske tolpe pri Ptuj, ki je bila tudi do zob oborožena. Nadalje so cigani izvršili več vlovov v konjškem okraju in še več sleparij v mariborski okolici ter po Dravski dolini.

Vse to je naše ljudstvo že tako ogorčilo, da odločno zahteva zaščito pred cigani, kar bi menda ne bilo tako težko in neizvedljivo. Čitali smo nedavno, da je madjarska vlada za vselej prepovedala svojim ciganom nomadsko

potovanje in isti sklep je napravila tudi Čehoslovaška. Vsi cigani so se popisali in stalno naselili. Kdor se tem odredbam ne pokori, je aretiran in najstrožje kaznovan. Potrebno bi tedaj bilo, da bi tudi naša vlada sledila budimpeštanski in pariški ter storila isto z našimi cigani. Če pa to zaenkrat ni izvršljivo v vsej državi, naj izda tako odredbo vsaj naša banska uprava za Dravsko banovino.

Na Slovenskem imamo cigane samo na Dolenjskem ter v Prekmurju. To so naši domači cigani, ki so vsi več ali manj že stalno naseljeni in se le včasih odpravijo po svetu. Te bi ne bilo težko ugnati, posebno ker jih ni veliko, drugim pa naj bi se potepanje po naši banovini odločno prepovedalo. Orožništvu naj bi se dalo naročilo, da vsakega tujea cigana, ki se pri nas pojavi, takoj aretirajo, kaznuje z zapornim in nato izžene v pristojno občino. Na ta način bi se kaj kmalu za vselej iznebili ciganske nadlege.

Jesenice

Jutri zvečer bo priredilo železničarsko pevsko društvo »Sloga« ojačeno s sokolskim pevskim zborom, gostovanje s krasnim koncertom v Sokolskem domu v Boh. Bistrici. Pričetek ob 7. uri. Iskreno vabljeni vsi!

Tudi Jeseničani smo jugoslovanske misli. Ze med volilnimi shodi je bilo videti, da bo udeležba pri novembrskih volitvah velika. Tako se je tudi zgodilo. V jeseniški občini, ki obsega mesto, to je stari trg Jesenice in Savo ter okoliške vasi Hruščo, Plavški in Jeseniški Rovt ter Sv. Križ nad Jesenicami, znaša število udeležencev volitev izraženo v odstotkih nad 70%. Vseh volilnih upravičencev je bilo 1915, volilo pa jih je 1345. Okrog 400 volilcev je bilo več kakor pri zadnjih volitvah l. 1927, ko je bilo 7 skrinjic.

V torek 17. t. m. ob 18-30 bo imela ožja uprava Gorenjskega zimsko sportnega podsaveza v kavarni »Čop« svojo sejo z izredno važnim programom.

»Jugoslovan« dobite sedaj na Jesenicah že v širih trafikah, in sicer na Gosposvetski cesti pri gdi Mici Mesarijevi, v postajni trafiki Antona Nikolavčiča, na Cankarjevi cesti v trafiki gdi Ane Klinarjeve in na isti cesti v trafiki poleg kina »Radio«. Čitajte in kupujte ta najcenejši dnevnik v Dravski banovini, saj stane vsak dan, ob nedeljah, praznikih in ob delavnikih samo 1 Din.

Sokolstvo

Zbor župnih prosvetarjev ČOS.

Preteklo nedeljo so se sestali v Tyrševem domu v Pragi prosvetarji vseh 54 sokolskih žup ČOS k važnemu posvetovanju. Kot uvod je imel starosta ČOS brat dr. Scheiner predavanje o dr. Miroslavu Tyršu, ki je napravilo na zbrane prosvetarje zelo globok vtis. Tajnik brat Truhlar je podal izbrano poročilo o posameznih župnih prosvetnih odborih, brat Klicpera pa prosvetni program za leto 1932. Izredno zanimivo statistiko prosvetnega dela sokolskih žup v ČOS je podal brat dr. Mráz. Po statistiki ima ČOS 3076 knjižnic, (66 najmanjših društev in odsekov nima svojih lastnih knjižnic), 2110 društev ima poleg knjižnice, še knjižnico za vaditelje, 1203 društva pa imajo knjižnice tudi za ženske vaditeljske zbornice. V knjižnicah za članstvo je 447.000 knjig, za vaditeljske zbornice 117.000, za naraščaj 28.682 in za deco 3711 knjig. Torej je v vseh knjižnicah trideset milijona knjig. O pripravah za vsesokolski zlet sta poročala brata dr. Bukovsky in Bima. Župnih prosvetnih šol je bilo v zadnjih treh letih 112. Sejo je vodil predsednik prosvetnega odbora ČOS brat Krejčič, navzoči pa so bili starosta ČOS z vsemi tremi namestniki, dalje načelnik in načelnica ČOS in mnogo drugega sokolskega članstva.

Zlato mašo bo bral

Novo mesto, 13. novembra. Zlato mašo bo bral v nedeljo ob devetih v franciskanski cerkvi pater Alfonz Furlan. Dolga leta že opravlja dušebrižniško službo v Novem mestu, kjer je zelo priljubljen. Rojen je bil v Gočah pri Vipavi 25. julija 1856. Osnovno šolo je obiskoval v domači vasi, gimnazijo v Ljubljani. Po končanem VI. razredu je vstopil v franciskanski red 12. septembra 1877 na Trsat. Po letu noviciata je dovršil na domači gimnaziji na Kostanjevici 7. in 8. razred gimnazije. Istotam 1. in 2. letnik bogoslovja, 3. in 4. leto pa v centralnem bogoslovju v Gorici.

V redu so se mu tokom let poverile razne častne službe. Bil je 15 let vzgojitelj redovne mladine, profesor na domači gimnaziji, predstojnik v Pazinu in na Brezjah, dvakrat je bil definitor slovenske provincije.

Znan je kot nabožen pisatelj in zgodovinar. Dopolnil je veliko v »Cvetje« in izdal nekaj nabožnih knjig. Z mravljično skrbnostjo je zbiral zgodovinske podatke. Objavil je Zgodovino franciskanskega samostana in cerkve v Pazinu. (»Pucki prijatelj«, Pazin 1913), in Zgodovino franciskanskega samostana v Novem mestu. (»Dol. Novice« 1919). V »Carinisu« za zgodovino in narodopisje je 1926. leta napisal — Pisatelj franciskanske hrvatsko-kranjske pokrajine sv. Križa.

S svojo obilo udeležbo bo Novo mesto počastilo velik jubilatov praznik, ki naj bi ga čil in zadovoljen dvignil še v bisernega!

V ptujskem srezu je znižalo najemnine 22 hišnih posestnikov

Ptuj, 13. novembra. Na poziv kraljevske banske uprave za znižanje stanovanjskih najemnin je v Ptuj znižal najemnino svojemu najemniku edinole posestnik Franci Janez, ki je sam hlapec, kakor smo že poročali. Načelstvo ptujskega sreza nas je pa še obvestilo, da je 10 kmečkih posestnikov v Spuhlji znižalo svojim najemnikom najemnine takole od 60 dnin na 30 dnin letno, od 900 na 300 Din letno, drugi pa od 48 na 30 dnin letno, od 30 na 25 dnin letno, od 600 na 480 Din letno itd. Znižanje je torej znatno. V Krčevini pri Ptuj je znižalo 7 lastnikov najemnine, in sicer od 200 na 100, od 200 na 150, od 230 na 180, od 120 na 100, od 200 na 100, od 150 na 100 in od 300 na 20 Din mesečno. V Ormožu so najemnine znižali 4 hišni posestniki od 200 na 150, od 280 na 250, od 100 na 150 in od 800 na 600 Din mesečno. Drugod se hišni posestniki niso odzvali pozivu!

Ormož ni zaostal, kakor pričča 80 odstotna volilna udeležba

Gospod urednik! Gotovo mislite, da je Ormož najbolj zaspano mesto naše banovine, ker se tako redko imenuje po časopisih.

Mogoče celo mislite, da so tudi volitve šle kar tako mimo nas. Ne, Ormož ni zaostal za drugimi trdnjavami. S svojo 80%no udeležbo pri volitvah je to jasno dokazal.

Na večer pred volitvami kresovi, streljanje s topi, v nedeljo hiše v zastavah, godba po mestu — vse to je naredilo veličasten utis manifestacije za veliko narodno delo. Kljub dežju je bil ta teden naših najlepših praznikov. Veselo razpoloženje vsepovsod. Agitacija za abstinenco se nas ni prijala. Večina volilcev je naredila svojo dolžnost že v dopoldanskih urah.

Vsi pa obsojamo korak treh mestnih očetov, ki se niso hoteli udeležiti volitev, dasi so bili doma.

Z drogom ga je

V neki bližnji graščini sta že del časa zaposlena P. Karel in Alojz kot hlapca. Prvi že gleda skoro Abrahama, drugi pa je šele 24 let star. Pred dnevi sta se sprla. Korlek je skočil z odprtim pipcem v Lojzka, ki pa je svest si svojih mladih let odskočil kot zajec. Ker je pa Korlek Lojzeta še drugič napadel, je pograbil Lojze železni drog in udaril Korleta po levi roki. Korlek je iskal pomoči pri dr. Ušmarju, ki je ugotovil, da je roka zlomljena. Zato je odšel v bolnišnico.

Ormož

Sejem. V sredo je bil tu največji letni (Martinov) sejem. Ulice so bile polne kramarjev, ki pa nikakor niso prišli na svoj račun. Živina ni imela skoro nikake cene: po 2 do 3 Din za kg žive teže. Zelena glava po 0:50 Din komad, krompir po 70 p kg. Obisk kupcev je bil skrajno slab. Ni denarja!

Preskrbite se za zimo!

Ne odlašajte z nakupom potrebne obutve. V naših prodajalnicah dobite vse, kar Vam je potrebnega za Vaše noge.

Vrsta 9892-50

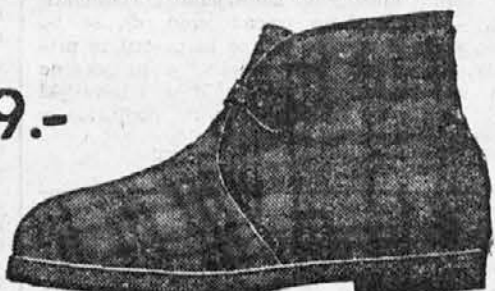

MIKADO.

Vrsta 7045

Kadar ste doma, kadar delate v kuhinji in hodite iz sobe v sobo, nosite te copate. Obvarujejo Vas prehlada. V njih se Vam bodo noge najbolje odpočile.

59.-

Vrsta 215

Pazite na svoje zdravje. Ob hladnem vremenu se dobro obuvajte. Evo Vam udobnih in toplih domačih čevljev. — Topla obutev je najzanesljivejši pomočnik, da se ne prehladite.

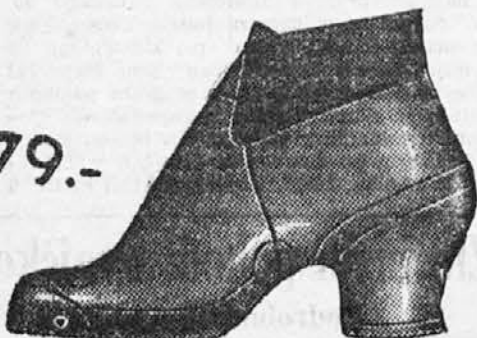
69.-

Vrsta 1045-71

Najnovejša jesenska moda. Glejte jih, lepe, lahke in elastične snežke! Noge Vam izgledajo v njih jako elegantno. Nosijo se lahko na vse vrste čevljev. Imamo jih različnih barv in različnih odtenkov.

79.-

Vrsta 1865-01

V teh elegantnih zimskih čevljih izgleda noga popolnoma majhna. Čevlji Vam bodo v njih vedno suhi in čisti. Imamo jih črne in rujave barve.

flata

Vrsta 9895-50

Ženske gumaste welingtonke. Imamo jih tudi rujave barve. V njih imate vedno občutek udobnosti, ker Vam bodo varovale noge mokrote tudi ob najslabšem vremenu.

Ravnanje z mlekom v mestih

Ko sem pred časom napisal krajšo notico o ljubljanskem mleku, so me nekateri razumeli, ali vsaj tako hoteli razumeti, kakor da sem proti pasteriziranju ali bioriziranju mleka. Takrat sem kritiziral način reklame, ogrevanja mleka in mlekarstvo posodo. V notici sem omenil, da je prevreto mleko sterilno, zlasti če ga pušča gospodinja, da ji povpre. — Tako mleko torej ni zdravju nevarno, akoravno moram reči, da ni dobro. V prevretem mleku so uničene zelo koristne snovi, poleg tega se pa njegov okus in barva tako izpremeni, da postane celo neprijetno. In takega mleka žal dobiš največ v naših mestih.

V lanskem »Jugoslovanu« sem omenil, da pokvarijo dobro mleko navadno konzumentje sami, ker ga nepravilno prekuhavajo, nato pa ne shladijo, temveč puščajo samovoljnemu ohlajevanju.

V naših kuhinjah se postavi prevreto mleko navadno na ali ob štedilnik tako, da se ohladi na tako stopnjo temperature, ki prija škodljivim glivicam k razmnoževanju. Je res škoda dobrega mleka, ki se po prekuhanju valed nevednosti ali površnosti pokvari.

V naših mlekarnicah, kakor drugih javnih lokalih, dobiš vedno tako mleko, da ga popiješ na hitro, sicer se ti skoro ustavi. V enem naših mest v prvovrstnem lokalu pa še s hitrimi požirki ga ni bilo mogoče. Ako posnemamo tuje skoraj v vsem, serviramo tudi mleko tako, da bo imel pivec užitek. V vseh naprednih državah dobimo mleko v zaprtih steklenicah, pa še tudi v čašah ali vendar v takem stanju, da ni izgubilo naravnega okusa.

Mlekarnice naj se uredijo kot mlekarice, kjer bomo dobili mlečne izdelke, kvečjemu še pecivo in jajca, drugo v take obrate ne spada. Konzument naj dobi mleko po želji, hladno ali toplo, ogreto pa naj bo v tem času in ne ves dan!

Veseli je gledati mlekarke lokale v naprednih državah, kjer poseda na večer dijaštvo, delavstvo, pa tudi drugi sloji, pri svojih steklenicah mleka.

Prav odkrito pa moram reči, da pri nas dobrega mleka še ne poznamo. Naše ljudstvo pasteriziranega mleka baže ne mara, ker je brez rumenkaste kože na vrhu in ker ima res naraven sladek okus po surovem mleku, kakršnega mora imeti dobro mleko.

Velika ovira pri prodaji mleka v steklenicah je menda nekaterim tudi v tem, da je način prodaje v steklenicah nepraktičen. — Srečni so torej za sedaj samo tisti, ki niso navezani na javne lokale in dobivajo mleko na dom.

Kontrola dovoženega mleka v mesto mora biti v veliko korist dvigu konzuma, to pa vzporedno z nadaljnjo upravo mleka v mestnih mlekarstvih obratih. Često pa se dogaja, da tudi dobro privoženo mleko v mestu pokvarijo slabi obrati.

Zeleti si moramo torej res urejenih mlekarstev s čednimi prodajalnicami. Kar je sedaj urejenega, ne bo zmoglo zadostiti vsemu konzumu. Misliti je na popolno organizacijo mlekarstva. Vsako prekupevanje in prinašanje po par litrov iz daljine je pa nerentabilno in škodljivo.

Franjo Pavlica.

Nekaj podlag za našo vinarsko statistiko

Po zakonu o vinu je treba vsako leto prijaviti vinski pridelok upravi tiste občine, v kateri je dotični vinograd. Kmetijsko ministrstvo, odnosno kraljevska banska uprava je tudi to leto izdala navodila za to v smislu § 14 vinskega zakona in čl. 34 pravilnika k temu zakonu. Ti podatki so izredno važni že iz splošnogospodarskih ozirih, po drugi strani pa tvorijo nujen, neobhodno potreben pripomoček za uspešno izvrševanje zakona o vinu, kakor smo nekoč na tem mestu že poudarili. Z davščinami, kakor nekateri vinogradniki domnevajo, nimajo prav nič skupnega. Kdor take vesti razširja, škoduje dobri skupni stvari. Zato pa morajo biti podatki o vinskem pridelku povsem resnični in točni.

Vinogradniki merijo iz večine samo mošt in vedo končno, koliko polovnjakov (polovnjak = 300 l) so pridelali. Ne vedo pa, koliko grozdja so nabrali (nekaj so ga morda prodali za zobanje ali za prešanje po kupeu), niti ne vedo, koliko tropin je odpadlo na trgatve. Vprav tropine pa so precej pomemben postranski produkt. Uporabljamo jih za krmo domačim živalim, za kurivo, za kompost kot gnojilo, za napravo kisa, za pripravo domače pijače z nakanjem v vodi brez dodatka sladkorja (to je »tropinšnica«, ne petiot!), za žganjico »tropinovect«, za izdelavo tanina ali čreslovine v kletarske svrhe; ponekod služijo grozdne pečke za napravo olja, katerega je v njih okoli 20%, celo kot zob namesto kakega žitnega zrna — sicer z drugačnim učinkom — itd. Brezvestni spekulanti uporabljajo vinske tropine za ponarejanje ter pomnoževanje vina in jih za to svrhu celo kupujejo. To pa nas mora po vinskem zakonu še najbolj zanimati! S tem hočemo samo povedati, da so zahtevani podatki o vinskem pridelku res velikega pomena in v čisto poseb-

nem interesu vseh poštenih producentov, reel-nih vinskih obrtnikov in — ne naposled — tudi v interesu konzumentov, ki koncem koncev vse te račune poravnajo, čisto i s svojim zdravjem.

Menimo, da ustrezemo vinarjem in mnogim občinskim upravam v vinorodnih krajih, ako jim nudimo nekaj približnih podlag za našo letošnjo vinarsko statistiko, katero baž zdaj postavljajo na osnovi prijav vinskih pridelkov. Tu navedena števila niso in ne morejo biti stalna — niti pri istem gospodarju ne — iz razlogov, katerih tokrat ne moremo navajati. Zato naj služijo le kot splošne smernice pri zadevnih proračunavanjih.

Iz 100 kg grozdja naprešamo kakih 70 l mošta. Za 100 l mošta je treba okroglo 140 kg grozdja, 100 l mošta dá 95 l vina. Na 100 l mošta odpade približno 30 kg tropin.

Vinar, ki ni nobenega grozdja prodal, a je pridelal 10 polovnjakov, to je 30 hl mošta, je potemtakem nabral 30 × 140 kg = 4200 kg ali 42 q grozdja. Pri prešanju dobi 30 × 30 kg = 900 kg ali 9 q tropin. Ob nepredolgem pohranjevanju pijače bo imel 30 × 95 l = 2850 l ali 28 1/2 hl, to je 9 in 1/2 polovnjaka vina. Da je pri tem važno tudi vedeti za starost ter število trsov in površino vinograde, je samoposebi umevno.

Andrej Zmave.

Borzna poročila

dne 13. novembra 1931.

Devizna tržišča

Ljubljana, 13. novembra. Amsterdam 2262.78 do 2269.62, Bruselj 784.01—786.37, Curih 1098.45—1101.75, London 208.56—216.06, New-

york kab. 5626.76—5643.76, Newyork 5604.78 do 5621.76, Pariz 221.01—221.67, Praga 165.52 do 167.02, Trst 287.97—293.97.

Zagreb, 13. novembra. Amsterdam 2262.78 do 2269.62, Bruselj 784.01—786.37, London 208.56—209.38, Milan 287.97—288.87, Newyork kabel 5626.76—5643.76, Newyork ček 5604.78 do 5621.76, Pariz 221.01—221.67, Praga 166.52 do 167.02, Curih 1098.45—1101.75.

Curih, 13. novembra. Beograd 9.08, Pariz 20.1175, London 19.35, Newyork 512.25, Bruselj 71.40, Milan 26.4250, Madrid 44.50, Amsterdam 206.15, Berlin 121.15, Dunaj 71.50, Stockholm 109.50, Oslo 108, Kopenhagen 110, Sofija 3.71, Praga 15.16, Varšava 58, Budimpešta 90.0250.

Vrednostni papirji

Ljubljana, 13. novembra. 7% Bler, 60.—, 8% Bler, 67.—, Stavbna 40.—, Ruše 125.—.

Zagreb, 13. novembra. 7% inv. pos. 65 bl, vojna škoda ar. in kasa 274—275 (275), 4% agr. obv. 30—36, 7% Bler, ar. in kasa 60—63, 8% Bler, ar. in kasa 67—70, 7% pos. hip. ar. 62.50—64, 6% begl. obv. 44.25—45. — Duhan-ski lozi 30 blago.

Dunaj, 13. novembra. Bankverein 12.50, Dunav-Sava-Adrija 12.70, Prioritete 93.20, Trbovlje 27.70, Leykam 175.

Žitna tržišča

Sombor, 13. novembra. Pšenica: bačka Tisa šlep, okolica Gradište 80 kg 1% 175—260; bačka Tisa šlep, okolica Titelj in Zabaj 80 kg 1% 173—256; bačka Begci šlep 80 kg 2% 172—255, ban. 79 kg 2% 170—250; bačka 79 kg 2% 169—248; bačka Kanal, okolica Čala 80 kg 2% 172—254; bačka Dunav kanal, ok. Cervenka 79 kg 2% 168—246; srbska Dunav šlep 77 kg 3% 165—240; srbska 78 kg 2% 165—240; srbska i bosanska ladja Sava 77 kg 3% 164—239; gornjebačka žel. 80 kg 1% 170 do 255; bačka žel. okolica Sombor 79 kg 2% 165—245; ban. žel. 79 kg 2% 165—245; glavna proga Srbija do Čuprije 77 kg 3% 160—235; gl. proga Paračin na jug 77 kg 3% 160—234; gl. proga Kumanovo 77 kg 3% 160 do 234; glavna proga Kosovo 75 kg 4% 160 do 235; srem. slav. hrv. 78 kg 2% 160—235. — Oves: bački srem. in slav. žel. 125—130. Rž: bačka železnica 147.50—152.50, Koruza: bačka stara

Trgovski lokal
na Miklošičevi cesti se odda za takoj ali s 1. februarjem 1932 v najem. Naslov pove uprava lista. 2361

3 elektronski radioaparati
kompletni za 850 Din se prod. Florijanska ulica 19, I. nad. 2372

Preklis

Podpisani javljam, da jaz nisem plačnik za nikogar, kdorkoli bi na moj račun kakoršnekolikoligove in obveznosti napravil brez moje vednosti in mojega dovoljenja
Anton Repar
sidarski mojster
Dule 5, Šmarje - Sap

Nogavice, roka-vice, volna in bombaž

najceneje in v veliki izbiri pri

KARL PRELOG
Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg

Stanovanje

obstoječe iz 3 sob, kopalnice, kuhinje, pred-sobe, sobe za služkinjo in ostalih pritlikal se takoj odda v palači Vazjemne posojilnice na Miklošičevi cesti. Istotam bosta na razpolago z mesecem februarjem 1932 dve stanovanji v drugem nadstropju. Več se pozive pri ravnatelstvu posojilnice med uradnimi urami od 8—13

žel. 102.50—105; bačka nova 62—61; bačka nova dec. in jan. 67.50—72.50; bačka nova marec in april 83—85; bačka sušena železnica 82—84; bačka sušena nova dec. železnica 82 do 84. Moka: bačka ban. kolodvor Og in Ogg 360—380; štev. 2. 340—360; štev. 5. 305—315. Tendencia neizpremenjena. Promet 82 vagona.

Novi Sad, 13. novembra. Vse je neizpremenjeno. Tendencia neizpremenjena. Promet 83 vagonov.

Budimpešta, 13. novembra. Tendencia ustaljena. Promet sreden. Pšenica: december 10.48 do 10.59 (10.62—10.63), marec 11.45 do 11.72 (11.67—11.68). Rž: dec. 12.90—13, marec 13.75 do 13.85 (13.84—13.85). Koruza: maj 13.90 do 14 (13.95—13.97).

Ljubljansko lesno tržišče
Tendencia še vedno slaba, promet 1 vagon oglja.

Sport

Ilirija : Primorje.

Jutri v nedeljo bo v slučaju lepega vremena prijateljska tekma med starima rivaloma Ilirijo in Primorjem. Vse dosedanje tekme med obema kluboma so bile vedno zanimive in je publika prišla na svoj račun.

Tokrat bosta oba kluba nastopila v svojih najmočnejših sestavi. Pri Iliriji bo čuval svetišče jugoslovanski reprezentančni vratar Jakšić, ki pomeni za Ilirijo dragoceno pridobitev. V napadu bo nastopil talentirani Svetec Rafko, bivši Hermežan, ki je eden izmed naših najboljših tehničarjev. Pri Primorju bomo videli njegovega starejšega brata kot vodjo napada. Ostala mesta bodo zasedena z običajnimi preizkušeni borci.

Tekma se bo vršila na igrišču Ilirije ob 14.30. V predtekmi nastopita Jadran in Ilirija B. Ta tekma spada v prvenstvo ljubljanskega I. razreda in se prične ob 13.

Nadaljevanje prvenstva v Ljubljani.

V nedeljo so na sporedu naslednje prvenstvene tekme: Igrišče Primorja: ob 13.30 Korotan : Sparta, ob 15. Svoboda B : Slovan; Igrišče Hermesa: ob 15. Hermes : Grafika.

Državno prvenstvo.

Jutri se bodo vršile samo dve tekmi v državnem prvenstvu. V Zagrebu se srečata Gradjanski in Concordia, v Sarajevu pa Sašk in Hajduk, dočim sta BSK in Mačva prosta.

Tabela se najbrže ne bo spremenila. BSK sicer ne igra, vendar bo vseeno ostal na vodstvu. Izmenjava je mogoča le na drugem in tretjem mestu, kar je odvisno od izidov v Sarajevu in Zagrebu.

Stanje tabele je naslednje:

BSK	6	6	0	0	19:2	12
Hajduk	6	3	2	1	11:7	8
Gradjanski	5	3	1	1	6:4	7
Concordia	5	2	0	3	12:10	4
Sašk	6	1	0	5	6:19	2
Mačva	6	0	1	5	5:17	1

Vienna zmagovalec v srednjeevropskem cupu.

V četrtek, na avstrijski narodni praznik se je vršila na Dunaju druga finalna tekma med Vienno in WAC. Po izredno zanimivi igri je zaslužen zmagovalec Vienna s 2:1 in je s tem postala zmagovalec v tekmovanju za srednjeevropski pokal.

V švicarji mrgoli tujih nogometašev. Odkar se je v švicarji začel takozvani polovični profesionalizem, so vsi klubi hiteli, da si pridobijo dobre inozemske igrače. V švicarskih klubih igra sedaj 65 tujcev različnih narodnosti: Avstrijci, Madžari, Jugoslovani, Čehoslovaki, Nemci, Italijani, Francozi, Norvežani, Bolgari, Grki, Holandci in Belgijci.

Medklubiški cross-country. Zrebanje startnih števil se vrši v nedeljo ob 9. uri dopoldne na igrišču Ilirije. Do takrat se sprejemajo tamkaj tudi še zakasnele prijave. Start točno ob 10. uri.
S. K. Ilirija.

Gledališče

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

Drama
Začetek ob 20. uri zvečer
Sobota, 14. novembra ob 16. uri Kralj na Betajnovi, dijaška predstava. Izven. Znižane cene.
Nedelja, 15. novembra: Ob 15. uri Vest. Izven. Znižane cene. Ob 20. uri Pritličje in prvo nadstropje. Izven. Znižane cene.
Ponedeljek, 16. novembra: Dve nevesti. Red D.

Opera
Začetek ob 20. uri zvečer.
Sobota, 14. novembra: Aida. Gostuje ga. Vilfan-Kunčeva. Izven.
Nedelja, 15. novembra: Madame Butterfly. Izv. Znižane cene. Ob 20. uri Viktorija in njen huzar, opereta. Izven. Znižane cene.

Danes se vprizori ob 15. uri popoldne v naši drami »Kralj na Betajnovi« po globoko znanih cenah. Predstava je namenjena v prvi vrsti našemu dijaštvu, poseti pa jo lahko tudi ostalo občinstvo, ki se ob tej priliki lahko posluži nizkih cen vstopnicam. Predstava je izven abonmana.

Opozorilo. Ker so nekateri časopisi javili začetek dijaške predstave v soboto ob 16. uri (štirihi), povdarjamo, da se predstava začne ob 15. uri (ob treh).

Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani vladno prosi svoje p. n. abonente, da vplačajo 3. obrok abonmana do 14. t. m.

ŠENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER.
V soboto, 14. novembra ob 20. uri: Preiskava, premiera.
V nedeljo, 15. novembra ob 20. uri: Preiskava, repriza.

Repertoar narodnega gledališča v Mariboru

Začetek ob 20. uri.
Sobota, 14. novembra: Kralj na Betajnovi. Premiera.
Nedelja, 15. novembra ob 15. uri »Cirkuška princesa«. Ob 20. uri »Mayerling«. Znižane cene.

»Kralj na Betajnovi« na mariborskem odru. Po daljšem presledku bo danes v soboto spet premijera Cankarjeva dela. Uprizorila se bo njegova drama »Kralj na Betajnovi«, ki spada med najznačilnejše oderske tvorbe tega našega najboljšega dramatika. Režijo vodi Jože Kovič, nastopi pa skoraj ves ansambl.

Zanimivo gostovanje na mariborskem odru. Izredno zanimiv večer se obeta v torek, 17. t. m. Tedaj bosta gostovala v Sheriffovi vojni drami »Koniec poti« mnogo uvažen režiser ljubljanske drame g. Ciril Debevec kot Stanhope ter eden izmed najodličnejših ljubljanskih igralcev g. Emil Kralj kot Osborne. Ker so slična gostovanja pri nas silno redka in se obeta resničen umetniški užitek, se pričakuje tudi odlični odziv občinstva.

Nedelja v mariborskem gledališču. V nedeljo, 15. t. m. se vprizori dve deli: popoldne bo prvi ob 15. uri lani najbolj uspešna Kalmanova opereta »Cirkuška princesa«, ob 20. uri pa se ponovi tragedija Habsburške hiše »Mayerling« po znanih cenah.

Radio

Ljubljana, sobota, 14. novembra. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče. 17.00 Salonski kvintet. 18.00 Viktor Pirmat: Žužembirski uskok. 18.30 B. Hrovat: Razpota kulturne filma. 19.00 Ga. Orthaber: Angleščina. 19.30 Prof. Namorš: Spoznavanje manufakturnega blaga. 20.00 Vojlinski koncert, Karlo Rupel. 20.45 Samospevi gđ. Anite eMze. 21.15 Salonski kvintet. 22.00 Čas in poročila. 22.15 Lahka glasba, izvaja salonski kvintet. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Beograd, sobota, 14. novembra. 12.05 Opol-danski koncert. 12.35 Borza. 16.00 Plošče. 17.30 Popoldanski koncert Radio orkestra. 20.00 Prenos iz Subotice; koncert vojaške godbe. 21.30 Poročila. — Komedija. 22.30 Plošče. 22.50 Ciganska glasba.

Zagreb, sobota, 14. novembra. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Radio orkester. 19.30 Kulturne in društvene vesti. 20.00 Prenos opere iz beogradskega narodnega gledališča.

Praga, sobota, 14. novembra. 11.00 Plošče. 12.35 Bratislava. 14.10 Plošče. 15.00 Brno. 19.55 Poljudni večer. 21.00 Poljudna glasba. 22.25 Moravska Ostrava.

Ljubljana, nedelja, 15. novembra. 9.30 Prenos cerkvene glasbe. 10.00 P. dr. R. Tominec: Galerija slovevitih konvertitov. 10.30 Predavanje o eksperimentalni glasovni študij v našem radiju — predava vsu. prof. dr. Franc Veber. 11.00 Salonski kvintet. 12.00 Čas, dnevne vesti, plošče. 15.15 Dekliška ura: Družabna občestva (gđ. A. Lebar). 15.45 Prenos iz zavoda za slepe v Kočevju. 17.00 Levstik: Martin Krpan recitira član drame g. Levor. 20.00 Violina solo, izvaja gosp. Honerlein. 20.45 Pevski kvintet. 21.30 Salonski kvintet. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Beograd, nedelja, 15. novembra. 9.00 Bogoslužje. 10.30 Plošče. 12.00 Zvonjenje. 12.05 Harmonika, narodne melodije. 12.30 Radio orkester. 16.00 Delavska ura. 17.00 Medicinsko predavanje. 17.30 Narodne pesmi. 18.00 Jazz. 19.30 Pesniški program. 20.00 Koncert delavskega zbora »Abmaševič«. 21.00 Radio orkester. 22.15 Poročila in plošče. 23.00 Sprehod po Evropi.

Zagreb, nedelja, 15. novembra. 11.30 Plošče. 12.30 Kuhinja. 17.00 Plesna glasba. 20.15 Kulturne in društvene vesti. 20.30 Lahka glasba. 21.50 Poročila. 22.00 Lahka glasba.

Praga, nedelja, 15. novembra. 7.30 Prenos koncerta iz Karlovih Varov. 8.30 Orgelski koncert. 9.00 Plošče. 10.00 Brno. 11.30 Prenos iz Leipziga: Kantata J. S. Bacha. 12.05 Beligiozna glasba. 13.05 Plošče. 16.00 Brno. 17.30 Plošče. 19.30 Bratislava. 22.20 Prenos lahke glasbe iz kavarn.

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

II. No. 23.796/2. 3143

Razpust društva.

Društvo Dobrodelno društvo »Ljudski dom« v Celju je razpuščeno, ker že več let ne deluje, nima ne članov niti imovine in torej tudi ne pogojev za pravni obstoj.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine, v Ljubljani, dne 29. oktobra 1931.

K V. No. 182/245. 3153—3—3

Razglas

o II. pismeni ponudbeni licitaciji za dobavo in montažo telefonskega omrežja v hiralnici za umobolne Novo Celje.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani razpisuje po naročilu ministrstva za gradbe od 26. septembra 1931, M. G. Br. 25.203, in na podstavi čl. 86. do 98. zakona o drž. računovodstvu z dne 6. marca 1910. ter njegovih sprememb, odnosno spopolnitev za prevzem in izvršitev telefonskega omrežja v hiralnici za umobolne Novo Celje.

II. javno pismeno ponudbeno licitacijo na dan 23. novembra 1931. ob enajstih v prostorih št. 17 tehničnega oddelka kraljevske uprave v Ljubljani.

Načrti in proračuni so interesentom na razpolago med uradnimi urami v prostorih št. 28 oziroma je dobiti vse ponudbene pripomočke proti plačilu pri tem uradu.

Ponudbe je predložiti v obliki popusta v procentih na uradno odmerjeni proračunski znesek, ki znaša 62.515.— Din.

Zapečateni ponudbe, opremljene s kolkom za 100.— Din (vsaka priloga s kolkom za 2.— Din) morajo izročiti ponudniki ali njih pooblaščenca na dan licitacije z označbo »Ponudba za dobavo in montažo telefonskega omrežja v hiralnici za umobolne Novo Celje«, od ponudnika N. N. neposredno predsedniku licitacijske komisije med 10. in 11. uro dopoldne. Po pošti pravočasno došle ponudbe se vzamejo pod pogojem, ako ponudnik v njih navede, da so mu vsi pogoji znani in da jih brez pridržka sprejme. Na poznejše, nepravilno opremljene ali brzojavne ponudbe se ne bo oziralo.

Vsak ponudnik mora v ponudbi izrečno izjaviti, da v celoti pristaja na vse splošne in tehnične pogoje ter mora položiti kavcijo, katera znaša za vse vrste del 7000.— Din, odnosno 14.000.— Din za tuje državljane.

Kavcija se mora položiti najkasneje na dan licitacije do 10. dopoldne pri blagajni Dravske finančne direkcije v Ljubljani, v vrednostnih papirjih, oziroma garantnih pismih, izdanih po denarnem zavodu v smislu čl. 86. zakona o drž. računovodstvu in registriranih v smislu čl. 24. pravilnika za izvrševanje določil iz oddelka »B« pogodbe in nabave. Kavcijo je tudi mogoče položiti v gotovini pri državni hipotekarni banki, podružnici v Ljubljani.

O položeni kavciji prejme ponudnik blagajnično položnico. To položnico, nadalje potrdilo davčnega urada o poravnavi vseh davčnih plačil, za tekoče četrtletje, odobrenje ministrstva za gradbe, da se sme ponudnik udeleževati javnih licitacij in potrdilo pristojne zbornice za trgovino, obrt in industrijo o sposobnosti je obenem z vročitvijo ponudbe predložiti odprte predsedniku licitacijske komisije. Pooblaščenca morajo predložiti poleg tega pooblastilo, da smejo zastopati svojo firmo pri licitaciji.

Državna uprava si izrečno pridržuje pravico, oddati razpisano delo ne oziraje se na višino ponujene vsote ali tudi vse ponudbe odkloniti brez kake obveznosti.

Vsak ponudnik mora ostati v besedi 30 (trideset) dni po licitaciji.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine, v Ljubljani, dne 9. novembra 1931.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

A 148/30—25. 3134—3—2

Oklic dedičem neznanega bivališča.

Grgat Pavel, seljak v Podvrhu 40, je dne 25. novembra 1922 umrl.

Poslednja volja se ni našla.

Njegov sin Grgat Franjo in hči Grgat Magda, baje omožena Deščak, prvi baje nekje v Slavoniji, druga baje v Pensilvaniji v Ameriki, katerih bivališče sodišču ni znano, se pozivata, da se v teku enega leta od danes naprej zglasita pri tem sodišču.

Po preteku tega roka se bo zapuščina obravnavala z ostalimi dediči in z gospo Kaktič Anastazijo iz Podvrha 39, ki se je postavila za skrbnico za odsotne.

Okrajno sodišče v Kostanjevici, odd. I., dne 23. septembra 1931.

C 363/31. 3167

Oklic

Kastelico Josipu, slikarju v Novem mestu, je vročiti v pravni stvari Menart Jakoba v Domžalah proti toženi stranki Kastelice Josipu, slikarju v Novem mestu, zamudno sodbo z dne 8. oktobra 1931, opr. št. C 363/31, s katero je bila tožena stranka obsojena v plačilo zneska Din 506.— s pripadki.

Ker je bivališče Kastelice Josipa neznano, se postavlja za skrbnika Ponikvar Alojzij, posestnik v Kamniku, ki ga bo zastopal v tej pravni stvari na njegovo nevarnost in stroške, dokler se ne oglasi sam ali ne imenuje pooblaščenca.

Okrajno sodišče v Kamniku, dne 7. novembra 1931.

E 355/31—7. 3162

Dražbeni oklic.

Dne 5. decembra 1931. dopoldne ob poldesetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 7 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga sv. Primož, vl. št. 144 in 148.

Cenilna vrednost: 9826 Din 65 p, odnosno 19.300 Din 80 p; najmanjši ponudek: 29.127 Din 45 p.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Gornjem gradu, dne 16. oktobra 1931.

Konkurzni razglasi

S 30/31—2. 3169

Konkurzni oklic.

Razglasitev konkurza o imovini Škrbinca Jakoba, mizarskega mojstra v Vižmarjih št. 39, p. št. Vid nad Ljubljano.

Konkurzni sodnik Avsec Anton, sodnik okrožnega sodišča v Ljubljani.

Upravnik mase dr. Korun Milan, odvetnik v Ljubljani.

Prvi zbor upnikov pri deželnem sodišču, soba št. 140 dne 19. novembra 1931 ob devetih.

Oglasitveni rok do 24. decembra 1931.

Ugotovitveni narok pri deželnem sodišču dne 31. decembra 1931 ob devetih.

Deželno sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 11. novembra 1931.

S 29/31—4. 3150

Konkurzni oklic.

Razglasitev konkurza o imovini Hrastnika Angeloslava, protoliranega trgovca v Ljubljani, Karlovska cesta 8.

Konkurzni sodnik Avsec Anton, sodnik okrožnega sodišča v Ljubljani.

Upravnik mase dr. Hacin Josip, odvetnik v Ljubljani.

Prvi zbor upnikov pri deželnem sodišču, soba št. 140, dne 16. novembra 1931. ob desetih.

Oglasitveni rok do dne 25. decembra 1931.

Ugotovitveni narok pri deželnem sodišču dne 31. decembra 1931. ob desetih.

Deželno sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 10. novembra 1931.

S 18/31. 3168

1212.

Sklicevanje zbora upnikov.

Prezadolženec: Pavel Bohinc, čevljarški mojster, Tržič.

Po predlogu konkurznega upravnika Janka Svetliča, notarja v Tržiču, se sklicuje zbor upnikov na

30. novembra 1931 dopoldne ob desetih pri podpisnem sodišču, soba št. 2, s sledečim dnevnim redom:

1. ugotovitveni narok glede naknadno prijavljenih terjatev;

2. sklepanje o ponudbi g. Markelja Franca za nepremičnine v znesku Din 250.000, za premičnine v znesku Din 25.000.— in Koželja Karola za 95 parov čevljev 6000.— dinarjev.

Okrajno sodišče v Tržiču, dne 11. novembra 1931.

Sa 19/31—3. 3149

1211. Poravnalni oklic.

Uvedba poravnalnega postopanja o imovini Turk Vladota, trgovca, v Ljubljani, Strelška ulica 24.

Poravnalni sodnik Avsec Anton, sodnik deželnega sodišča v Ljubljani.

Poravnalni upravnik dr. Tavčar Ivan, odvetnik v Ljubljani.

Narok za sklepanje poravnave pri podpisnem sodišču, soba 140, dne 19. decembra 1931 dopoldne ob desetih.

Rok za oglasitev do 14. decembra 1931.

Deželno sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 7. novembra 1931.

S 7/31-9. 3155

1213.

Oklic.

Prezadolženec Martin Ferdo, trgovec v Dol. Prekopi.

Konkurz, ki je bil razglašen s sklepom opr. št. S 7/31-1 o imovini prezadolženca, se odpravi, ker se je sklenila prisilna poravnava, po § 169 k. z.

Okrajno sodišče Novo mesto, odd. II., dne 10. novembra 1931.

Razglasi raznih uradov in oblastev

T. No. 1623/45. 3139—3—3

Razglas o licitaciji.

Radi neuspeha I licitacije za zgradbo mehanične čistilne naprave »Oms« v Javni bolnici v Ptuj, razpisuje tehnični razdelek pri sreskem načelstvu Maribor, levi breg II. javno pismeno ofertno licitacijo v skrajšanem roku na dan 27. novembra 1931. ob enajstih

v sobi št. 51 tehničnega razdelka pri sreskem načelstvu v Mariboru.

Pojasnila in ofertni pripomočki se dobijo med uradnimi urami v sobi št. 47.

Ponudbe je predložiti v obliki enotnega popusta v odstotkih (tudi z besedami) na celotni uradno odmerjeni proračunski znesek, ki znaša 82.427.— Din.

Podrobnosti razpisa o licitaciji za predmetna dela so razvidne iz razglasa v »Službenih novinah« in na razglasnih deskah sreskih načelstev v Mariboru, Ptuj, Celju, Varaždinu in Ljubljani ter pri mestnih načelstvih v Mariboru in Ptuj.

Sresko načelstvo v Mariboru levi breg, v Mariboru, dne 9. novembra 1931.

No. 11.330/11. 3164

Razpis.

V smislu čl. 2 v zvezi s členom 23 pravilnika za izvrševanje dimnikarskega obrta (Uradni list 424/108 z dne 24. novembra 1926) se razpisuje mesto poslovođe pri Jordan Barbari, vdovi dimnikarskega mojstra v Sv. Lenartu.

Z dokazi usposobljenosti opremljene prošnje je vložiti pri tukajšnjem uradu v 30 dneh od dne, ko je bil konkurz razglašen v »Službenih objavah«.

Sresko načelstvo v Mariboru, levi breg, dne 16. oktobra 1931.

T. No. 1622/41. 3153a 2—1

Razglas.

O prvi pismeni ponudbeni licitaciji za instalacijska dela v hiralnici v Ptuj po nalogu kraljevske banske uprave Dravske banovine v Ljubljani V No. 2261/6 z dne 27. oktobra 1931. razpisuje sresko načelstvo Maribor levi breg na podlagi čl. 86—98. zakona o drž. računovodstvu z dne 6. marca 1910., ter njegovih izprememb odnosno spopolnitev za prevzem in izvršitev instalacijskih del v hiralnici v Ptuj.

I. javno pismeno ponudbeno licitacijo v skrajšanem roku na dan 5. decembra 1931. ob 11. uri dopoldne

v prostorih tehničnega razdelka v sobi št. 51/II pri sreskem načelstvu Maribor levi breg.

Pojasnila in ofertni pripomočki se dobijo med uradnimi urami v sobi št. 47.

Vse natančnejše podatke glej »Službene objave« Jugoslovana z dne 12. novembra 1931, št. 266.

Sresko načelstvo Maribor levi breg, dne 9. novembra 1931.

Št. 1268/31. 3157

Objava.

Po § 8. adv. zakona se objavlja, da je gospod dr. Tominšek Gojmir z današnjim dnem vpisan v tukajšnji imenik advokatov s sedežem v Višnji gori.

Advokatska zbornica v Ljubljani, dne 11. novembra 1931.

Razne objave

3138

Razid društva.

»Udruženje vojnih invalidov«, krajevni odbor v Domžalah, se je po sklepu izrednega občnega zbora v Domžalah z dne 11. oktobra t. l. radi nezadostnega števila članstva prostovoljno razšlo.

Al Jennings:

Pesnik in bandit

Ko je tistega nedeljskega jutra stal pred mojimi vrati, nisem niti malo mislil na njegovo krivdo, temveč samo na njegovo živo prijateljstvo do mene in na šaljivo, očarljivo resnobo njegovega mirnega govora. Prav tako me je spet vsega osvojil, kakor me je bil tistega prvega dne, ko sem naletel nanj v Hondurasu.

Toda ko me je zapustil, se je neka bolešno razdražljiva misel prikradla v te srečne spomine. Skoraj štiri tedne sem bil že v jetnišnici. Bill Porter je moral to vedeti, saj je vedel to vsakdo v hiši. Nekam dolgo je odlašal svoj obisk. Če bi bil jaz na njegovem mestu, bi bil pač pri prvi priliki stekel k njemu.

Toda skušal sem ga opravičiti pred samim seboj. Porter je bil v kaznilnici zelo spoštovan, saj je bil v Greensboru za lekarnarja, preden je v Austinu vstopil v banko. To mu je prineslo zavidljivo mesto lekarnarjevega asistenta v jetniški bolnici. Bilo mu je dovoljenih mnogo ugodnosti, ki so mu lajšale arestantovsko življenje. Imel je dobro posteljo, redno hrano in razmeroma dovolj svobode gibanja. Le zakaj me ni že prej obiskal?

35

Vedel sem, da ima mnogo dela. Gotovo bi bil rajši storil najhujše, kakor da bi bil moral paznika prositi kakšne usluge. Težko užaljen bi bil, če bi bil moral od teh ljudi, ki so bili tako daleč pod njim, prejeti odklonilen odgovor. Ali je torej čakal samo ugodne prilike, da me obišče?

Jaz tedaj Billa Porterja še nisem razumel v toliki meri, kakor sem ga pozneje spoznal. Zdaj vem, zakaj je tako dolgo odlašal. Zdaj razumem tisto njegovo skelečo ponižanje, ko je stal pred mojo celico, razgaljen kot zločinec, kakršen sem bil jaz sam. Porter je vedel, kako visoko sem ga spoštoval. In ker se je zmirom tako tajil pred menoj, je morala biti pač težka preizkušnja za njegov ponos, da me je moral srečati — ne kot gentleman, temveč kot sojetnik.

Naložite mu jih petinsedemdeset!

Minili so tedni. Porterja ni bilo več videti. Od obljube, da mi bo kmalu prišel na pomoč in da bom dobil mesto v bolnici, kjer je hrana dobra in so postelje čiste, od te obljube je celo tisto strašno žrtje, ki smo ga dobivali vsak dan, začelo imeti boljši okus. Zanesel sem se na Porterja. Toda polagoma sem izgubljal vero. Težko me je žalilo vse skupaj. Obupaval sem in neko mrzlo čuvstvo zapuščeniosti me je vsega prevzelo. Mene so vsi v življenju samo izkoriščali. Grizla me je misel, da je tudi Bill samo eden iz neštetihih nehvaležnežev, ki sem jim jaz po-

magal na noge.

Jaz pač nisem vedel, da je medtem venomer delal samo zame. Jaz nisem poznal težav, ki so človeku v ječi zavirale vsako zboljšanje njegovega položaja. Tako sem se odločil, da si pomagam sam. Poizkusil sem pobegniti, toda prijeli so me in me za štirinajst dni vtaknili v samoto. Potem so me iz tega pekla prignali na zasiljanje.

Dick Price, eden mojih sojetnikov, »dosmrtnik«, s katerim sem se bil spoprijateljil, me je poizkusil rešiti. Ko sem sedel na klopi pred ravnateljevo sobo, je Dick prišel mimo.

— Nekega kaznjenca Jenningsa so vtaknili v samotno ječo, ker je hotel pobegniti. Jaz sem mu dal žago. On je novinec. Ni še dolgo, kar je prišel, pa ni vedel, kako so te reči. Jaz sem ga zapeljal, naj zbeži. Odmerite kazen meni.

Dick je govoril na ves glas. Razumel sem, da bi mi rad namignil, kako in kam se naj zagovarjam. Prav nič res ni bilo, da bi mi bil dal kakšno žago. Ničesar ni vedel o mojem nameravanem begu, dokler me ni izdal neki konjski tat.

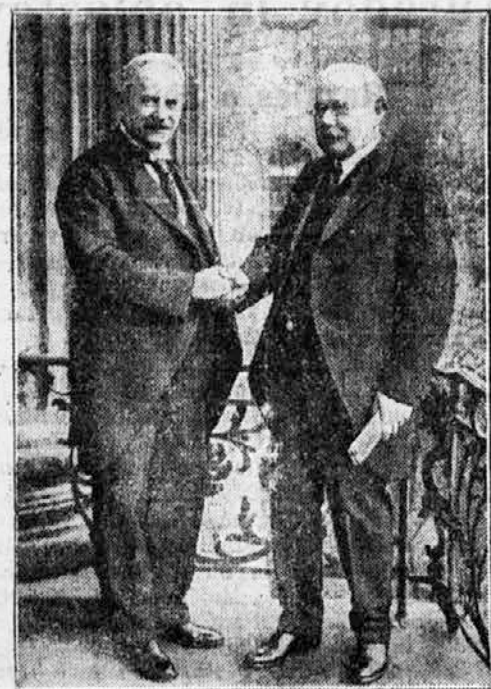
Pozvali so me pred ravnatelja. Zvito je z vprašanji prihajal k meni.

— Kako vam je ugajal ta vaš novi dom?

V mislih je imel samotno celico.

— Zdaj sem pa izvedel, kje ste dobili žago.

— Dick Price ni imel s to rečjo prav nič opravka.

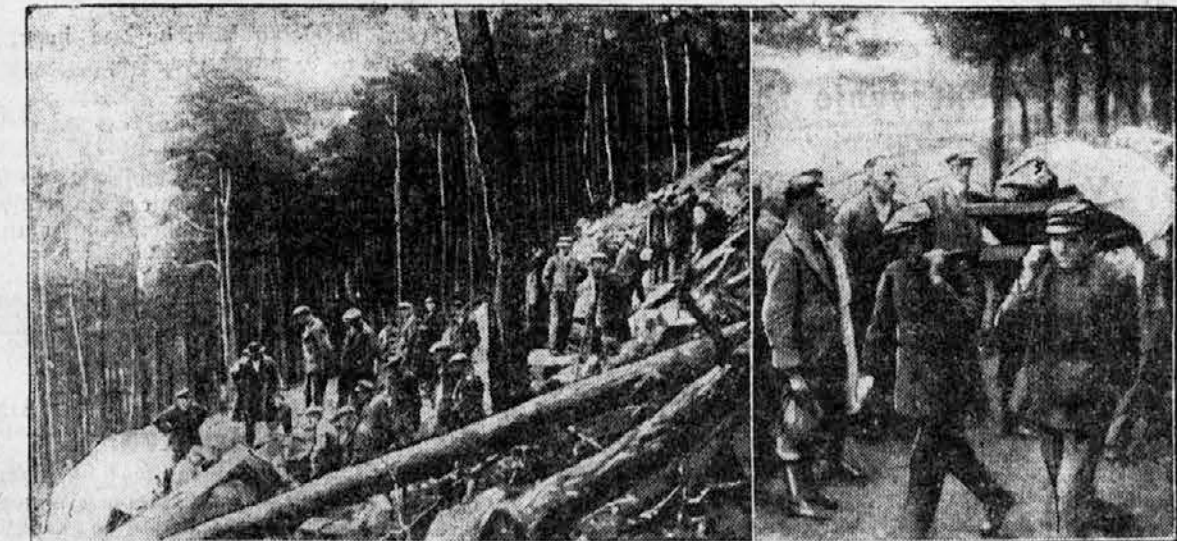
Rektor vseučilišča v Berlinu profesor Lüders (na levi strani) in ameriški profesor Friderik Woodbridge. — Profesor Woodbridge predava letos na berlinskem vseučilišču, neki nemški profesor pa za izmeno na kolumbijskem vseučilišču v New Yorku.

Izdelovanje strupenih plinov

Gospod Stolzenberg, fabrikant v Hamburgu, je izdal v samozaložbi knjigo, kjer popisuje, kako se izdelujejo razni strupeni plini. Knjiga ima 70 strani, velja pa 20 mark. »Berliner Tageblatt«, po katerem posnemamo te vrstice, imenuje to knjigo »kuharsko knjigo za izdelovanje strupenih plinov doma«; ta knjiga namreč omogoča vsakemu količnej izobraženemu človeku izdelovati strupene pline v lastnem stanovanju.

Sedaj pa pomislimo, kakšne posledice utegne roditi ta knjiga, če se bodo ljudje pečali s to »kuho« v zelo obljudenih delih mest. V knjigi pa ne najdemo samo natančnih podatkov, kako so strupeni plini sestavljeni, ampak je knjigi priložen tudi cenik potrebnih kemikalij in potrebne posode in orodja — vse dobiš postavljeno na dom, potem pa lahko začneš »kuhati«. Cene kemikalij in drugih priprav so sicer silno visoke, najmanj trikrat višje kakor običajne, ampak dobiš vse; za fabrikanta pa je glavna stvar dobiček...

V knjigi so opisani vsi strupeni plini, od najbolj priprostitih pa do najbolj nevarnih: klorov pikrin, fosgen, iperit, tri vrste lewisita itd. Kemikalij pa fabrikant ne oddaja le neobhodno potrebno količino, ampak vsak mora vzeti blaga vsaj za tri poskuse; izperita n. pr. najmanj 411 gramov, čeprav zadostuje že 12 tisočink enega grama, da umori človeka v eni minuti...

In to nevarno knjigo prodaja dr. Stoltzenberg že več mesecev, ne da bi se oblasti zganile! Knjigo ima danes že vsaka večja knjižnica in vsak knjigarnar v Nemčiji jo prodaja...

Tiskana pa je bila ta knjiga v Hamburgu v »Friedensstrasse«, v »ulici miru«...

Lord v ječi

Na Angleškem so jako redko dogodi, da bi kak »lord« (visok plemenitaški naslov) bil obsojen ali pa da bi celo moral v zapor. Navadno so plemenite grešnike pomiloščevali ali pa so jih obsojali le pogojno. Baš zaradi redkosti, da bi bil kak lord kdaj obsojen, pa vzbuja v angleški javnosti tem večje zanimanje usoda lorda Kysanta, ki je te dni moral nastopiti svojo kazen.

Lord Kysant je star 76 let. Bil je dolgo let glavni ravnatelj velike paroplovne družbe »Royal Mail«. Družba pa je nepričakovano prišla v finančne težave, in takrat se je lord Kysant tako daleč izpozabil, da je začel ponarejati in prenařevati bilance in poslovne knjige. Sodišče mu je za to prisodilo eno leto ječe.

Lorda so 7. t. m. prepeljali v veliko kaznilnico v Worwoodu. Vrata ga je takoj odpehjal v glavno pisarno, kjer so mu po starem običaju še enkrat prebrali obsodbo. Nato so ga peljali v drugo pisarno, kjer je moral izročiti uradniku vse, kar je imel pri sebi. — Odtod so ga peljali v kopalnico, kjer se je tudi preoblekel v jetniško obleko, ki so jo morali zanj posebej napraviti, ker je nad dva metra visok. Obuvalo nosi vojaško.

Ko so ga prepeljali v njegovo celico, je dobil škodelico kakao, košček kruha in nekaj

margarina (umetno surovo maslo). Po zdravniškem pregledu pa so mu odtisnili prste, kakor vsakemu jetniku.

Zjutraj mora svojo celico sam očistiti, potem pa lahko bere, ker imajo v kaznilnici jako veliko knjižnico. Lordskega naslova seveda ne nosi več, ampak je samo »številka«.

Iz življenja kralja Edvarda VII

Angleški kralj Edvard VII. je bil doma na Angleškem, pa tudi po svetu silno znana in popularna oseba. Znan pa ni bil samo kot eden najbolj spretnih diplomatov svoje dobe, ki je s svojimi političnimi zmožnostmi mnogo pripomogel do osnovanja antante pred svetovno vojno, ampak še bolj znan je bil vsled raznih svojih zasebnih doživljajev.

Kralj Edvard je rad dobro in mnogo jedel in dogodilo se je velikokrat, da je dal poklicati kuharja in ga vprašal, kako se ta ali ona jed pripravi. Nekoč je bil povabljen na obed, ki ga je priredil neki baron v enem najboljših hotelov v Londonu. Na mizo so prinesli med drugim tudi divjačino, pripravljeno na dunajski način. Kralju je bila jed silno všeč in takoj je dal poklicati kuharico, da mu pove recept. Kuharica, rojena Dunajčanka, pa se je odrezala: »O, kaj pa Anglež vé, kaj je dobro!«

Kralj Edvard pa je ljubil tudi lepo obleko. Dokler je bil še prestolonaslednik, se je angleška moška moda ravnala le po njem. Pa tudi na lepo žensko obleko je mnogo dal in nikjer se ni tako dobro počutil kakor v družbi lepih in lepo oblečenih Parižank. Ko se je nekoč peljal v okolico Pariza, je pa srečal voz, v katerem se je peljal njegov stric, vojvoda Koburški. Takoj je rekel svojemu spremlje-

valcu: »Glejva na drugo stran — ta človek se nahaja vedno v družbi najbolj neokusno obloženih žensk!«

Mizo je vzel s seboj za spomin

Neki Amerikanec, ki je prebival v Parizu že 46 let, se je vrnil na stare dni v svojo domovino. S seboj pa je vzel čuden »spomin«. Mož je namreč zahajal ves čas svojega bivanja v Parizu v eno in isto kavarno, kjer je sedel vedno pri eni in isti mizi in od tam opazoval življenje in vrvenje vlemesta. Te mize se je tako navadil, da jo je pred svojim povratkom v Ameriko od kavarnarja kupil in jo vzel s seboj za »spomin«.

Zakladi staroegiptovske princezinje

V Egiptu raziskujejo dandanes spomenike nekdanje slave jako podjetni in marljivi domačini. Med drugim je našel Selin Harsan rakev staroegiptovske princezinje, ki je živela več tisoč let pred Kristusom. Grobovi iz tiste dobe so bili večinoma izropani, grob te princezinje pa je ostal nedotaknjen in poleg njenega trupla so našli tudi še vse dragocenosti, ki so ji jih dali v grob. Na glavo so ji natakneli obroč iz čistega zlata, kjer je bilo vdolanih mnogo žlahtnih kamenov, vrat pa je krasila ogrlica iz najlepših biserov.

V mestu Memfis pa so prišli na sled ostanke nekega še starejšega mesta, na čegar razvalinah so kasneje zgradili mesto Memfis. To je dokaz, da je morala biti v Egiptu že visoko razvita neka stara kultura.

Najmlajši milijonar

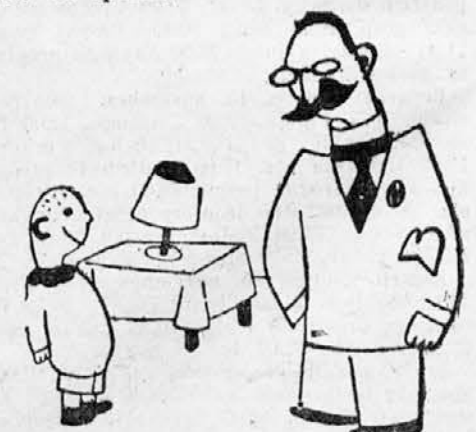
Najmlajši milijonar na svetu je komaj 15 mesecev star. Piše se John Reinhold. Pred dnevi je podedoval premoženje svoje stare matere, ki je zapustila nad 1 milijardo dinarjev. Ko je prišel notar v hišo veselo novico o bogati dedščini, se srečni dedič ni zanj prav nič zmenil, ampak je mirno sesal svoj palec. Mogoče ga cela cela zadeva ni zanimala zato, ker bo po svoji materi podedoval še trikrat več!

Milijonar — morilec in vohun

Španskega večkratnega milijonarja Juana Marscha so postavili pred sodišče zaradi umora, zaradi tihotapstva in zaradi vohunstva. Mož ima ogromna sadišča tobaka; v svoji službi pa je imel številno bando zločincev, ki so na njegov ukaz kradli, ropali in morili in tihotapili. March sam pa je stal v službi neke tuje države.

Velika južina

Svedski kralj Erik VII. je pred 500 leti podelil današnjemu mestecu Westerwik (v švedski pokrajini Smaaland) mešanske pravice. Ta dogodek bodo slovesno praznovali in posebnost te proslave bo velika južina, na katero je povabil mestni zastop vse meščane, ki so stari nad 8 let. Goste bodo pogostili s kavo, škodelico in žličko bo pa vsak gost lahko vzel s seboj domov kot spomin.

»Ata, kdaj pa so dnevi zopet daljši?«
»Vsak mesec proti koncu...«

Prodana vojna ladja »Panther«

Staro nemško torpedovko »Panther« so te dni v пристanišču v Kielu prodali na javni dražbi. Kupila jo je neka tvrdka iz Frankfurta kot staro železo za 37.000 mark.

Težka eksplozija v kamnolomu

V kamnolomu pri Hauenstein-u (Pfalz) se je neki naboj prepozno vžgal. Kamenje je zasulo 15 delavcev; 6 jih je že umrlo, drugi pa so težko ranjeni. — Na sliki vidimo kraj nesreče in pa odvoz ranjenecv.